

mindennapi FOGYASZTÓVÉDELEM

FŰTÉSSZEZON-
MEGTAKARÍTÁSI
TIPPEK

ALAPSZÁMLA

ELVESZETT CSOMAGOK
NYOMÁBAN

*Szilveszteri
fogadalmak*

KUPONOS
VÁSÁRLÁSOK

TARTALOM

III. évfolyam 3. szám 2016. TÉL

3 Kedves Olvasó!	19 Utazunk, de késik a vonat vagy a távolsági busz! Mi a teendők?
4 Békéltetés okostelefonról? – Most már lehetséges!	20 Ingatlanközvetítés vagy csak marketing?
5 Kuponos vásárlások – mire figyeljünk?	21 Szilveszteri szokások Európában
6 A hús élete az asztalunk előtt – hogy kerül antibiotikum a levesbe?	22 A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal – ellenőrzés és szemléletformálás
7 Nádcukor teszt	23 Címkezés az EU-ban, avagy honnan tudjuk mit eszünk?
8 Adventi-karácsonyi vásárok, piacok	24 Hát még a Jócó sem gondolta volna...
9 Gyógyteák	25 Itt a síszezon: felszerelést venni vagy bérelni?
10 Digitális jólét program – Az internet legyen mindenki számára hozzáférhető	26 Meleg lakás vagy magas fűtésszámla – muszáj választani?
11 Nyílt internet	27 Ritkábban jön a kéményseprő
12 Alapszámla	28 A cél a jobb minőségű élelmiszer
13 Elveszett csomagok nyomában!	29 Téli madáretetés
14 Ünnepek előtt, ünnepek után Mire figyeljenek a fogyasztók?	30 Uniós felmérés: ezekre panaszkodtak a fogyasztók leginkább Európában és Magyarországon
16 NMHH-kampány a tudatosabb vásárlásért	32 Érmék, emlékérmék
17 Miről ismerjük fel a tisztességtelen piaci magatartást?	33 Hitelfelvétel tudatosan
18 Itt a tél... mire figyeljünk, ha autóval közlekedünk?	34 Rejtvény
	35 Karácsonyi menü

IMPRESSZUM

mindennapi
FOGYASZTÓVÉDELEM

a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Budapesti Békéltető Testület ingyenes fogyasztóvédelmi magazinja

Megjelenik negyedévente
Kiadja a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Budapesti Békéltető Testület

KIADÓ SZÉKHELYE
1016 Budapest, Krisztina krt. 99.

A KIADÁSÉRT FELEL
A FŐSZERKESZTŐ
dr. Baranovszky György

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES
dr. Kispál Edit

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG
Budapesti Békéltető Testület

LEVELEZÉSI CÍM
1253 Budapest, Pf. 10.

TELEFON
06 (1) 488-2131

FAX
06 (1) 488-2186

E-MAIL
mindennapi.fogyasztovedelem@bkik.hu

NYOMDA
Ipress Center Central Europe Zrt.
2600, Vác Nadas utca 8.
HU ISSN 2064-7395

A lapban található információk a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók, terjeszthetők!

A kiadvány a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium támogatásával készült el.

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

a fogyasztók érdekében

Kedves Olvasó!

Engedjék meg, hogy először is mindenkinek Kellemes Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánjak! Ez azt jelenti, jelentheti, hogy véget ér ez az év is – sajnos. Gyorsan peregnek a napok, hónapok.

Nem gondolom, hogy ezekben a sorokban számot kellene vetni, hogy mi is történt, történik a fogyasztóvédelemben. De hibát követnénk el, ha legalább néhány mondatban vagy mondat erejéig ne szólánánk és köszönnénk meg mindazon szakembereknek, ügyintézőknek, vizsgálóknak, vezetőknak a munkáját, akik valaha is a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságnál dolgoztak. Mi, akik szintén azért munkálkodunk például, hogy a szolgáltatók közérthetően fogalmazzák meg egyes szerződési feltételeiket, magunknak is közérthetően meg kell fogalmaznunk a tényt. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság 2017-ben már nem olyan lesz, mint volt 2016-ban. A feladatait más intézmény veszi át. Ez önmagában nem kell, hogy gondot okozzon, ha pedig mégis, bízni lehet, hogy az egyik legfontosabb fogyasztóvédelmi jog, a kijávitás nemcsak a hibás termékekre vonatkozhat majd.

Ugyanakkor a klasszikus fogyasztóvédelem – fogyasztók számára mára talán legfontosabbá vált – szereplője a megyei és fővárosi békéltető testületek rendíthetetlenül végzik munkájukat. A fogyasztó és vállalkozás között a vitát megoldják. Sikeresek!

Ezt mára már mindenki tudja. Szerencsére, mint ahogy azt is, hogy az országban működő békéltető testületek tizedannyi működési költségéből látják el feladataikat, mint a Pénzügyi Békéltető Testület, úgy hogy jóval több ügyet kezelnek, döntenek el. A fogyasztóvédelemért felelős államtitkár ígéretet tett egy zalaegerszegi konferencián, biztosítani fogja 2018-tól, hogy meg többszöröződik a forrás, amit kaphatnak a testületek. Hinni kell, és hiszünk is az államtitkárnak. Mert a jelenlegi helyzet nem jó. Ráadásul nagyon lejt a térfél, hiszen a pénzügyi ügyeknél 2017-től olyan jogszabály módosítás történt, hogy egymillió forint értékű ügy alatt kötelező a testület döntése a vállalkozóra. Ez a fogyasztóvédelmi törvény alapján működő testületeknél nincs így. Miért nincs?

Viszont kétségtelen tény, hogy a békéltető testületek döntéseit (az ajánlásokat) a vállalkozások majdnem minden esetben teljesítik. Lehet, hogy más a fogyasztóvédelmi kultúra a pénzügyi intézményeknél, nekik kell egy kötelező norma, mert önként nem teljesítik a döntést, a kereskedelem szereplőinél pedig ez nem kérdés: nem szükséges jogszabályi kötelezés. Jó lenne, ha választ kapnánk miért ez a megkülönböztetés.

Ajánlom sok szeretettel mindenkinek a legfrissebb Mindennapi Fogyasztóvédelem cikkeit!

Dr. Baranovszky György
főszerkesztő

Új békéltető alkalmazás segíti a fogyasztókat jogaik érvényesítésében! Probléma vagy sérelem érte a boltban, esetleg az üzletben nem is foglalkoztak a panasszal? Küldje be ott helyben a problémát a Budapesti Békéltető Testületnek mobilról, hogy később ingyen és könnyen egyezhessen meg a vállalkozással!

A „Fogyasztóvédelmi Panaszbe-küldő” alkalmazás kialakítása-
kor azt tartottuk szem előtt,
hogy a fogyasztó dolgát megkönnyítsük
akkor, ha szeretne bejelentéssel élni egy
vállalkozással szemben. Ezért olyan mo-
bilapplikációt fejlesztettünk ki, amely
lehetővé teszi, hogy a fogyasztó közvet-
lenül jusson el a Budapesti Békéltető
Testülethez, és okostelefonján keresztül
vegye igénybe az ingyenes, gyors bé-
kélítő testületi eljárást.

Hogyan segít?

A bejelentés után felvesszük a fo-
gyasztóval a kapcsolatot és jelezzük,
ha szükséges még esetleg valamilyen
dokumentum az eljáráshoz. Ha meg-
van minden, azt követően ki is tűzünk
egy meghallgatást, amiről a fogyasztót
és a vele vitában álló céget is értesítjük.
Arra törekszünk, hogy az ügyet mind-
két fél megelégedésére intézzük el és
egymással kezet rázva, a problémát
pedig megoldva távozzanak tőlünk.

➤ **Mindez pedig egy fillérbe
sem kerül, nincs semmilyen ille-
ték, díj vagy bármi más költség.**

Milyen ügyekben?

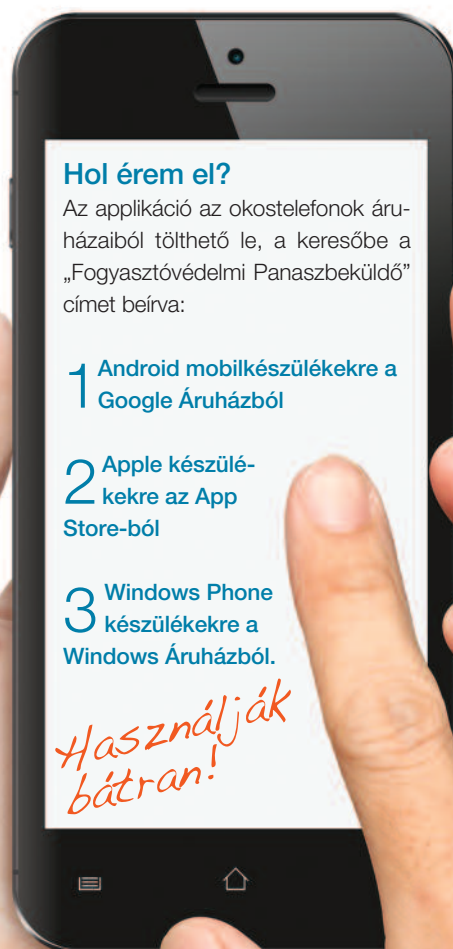
Számtalan különféle ügyben segíteni
tudunk, így például, ha egy laptopról
vagy mobiltelefonról, esetleg drága
gépkocsi-vásárlásról van szó és az ké-
sőbb elromlott. Ha akad az internet,
többet számlázott a mobilszolgáltató
vagy épp határidőre nem építette ki
a hálózatot, akkor is célszerű bejelen-
téssel élni. De ugyanúgy segítünk a par-
kolási, építőipari ügyekben, vagy ha
a gázszolgáltató olyan számlát küldött,
amivel nem ért egyet a fogyasztó.

Hogyan használjam?

Mindehhez csak le kell tölteni az ingy-
enes applikációt, majd kitölteni az ada-
tokat: név, e-mail és pontos lakcím.
Ezt követően írjuk le, hogy mi történt, mi
a probléma a vállalkozással.

➤ **Akár fotókat is beküldhetünk
bizonyítékként!**

Végül válasszuk ki azt az alkalmazást,
amellyel e-mailt szoktunk írni, majd
küldjük be a panaszt a megfelelő
gombbal – az egész ilyen egyszerű!

KUPONOS VÁSÁRLÁSOK

– mire figyeljünk?

Egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a női magazinok által meghirdetett kuponnapok, a bevásárlóközpontok kuponos akciói, és nem utolsósorban a kuponos kedvezményeket nyújtó internetes oldalak.

Az első kuponos kedvezményt nyújtó internetes oldal, a Groupon, 2008-ban kezdte meg tevékenységét Chicagóban, majd 2010-ben Nyugat-Európában és Magyarországon is létrejöttek az első internetes kuponos vállalkozások.

Az elmúlt néhány évben gombamódra szaporodtak a kuponos cégek, és az ún. kuponos gyűjtőoldalak is megjelentek, amelyek több ilyen jellegű vállalkozás ajánlatait gyűjtik össze, és teszik elérhetővé a regisztrált felhasználók számára. Manapság kuponnal szinte bármilyen terméket vagy szolgáltatást megvásárolhatunk, legyen az luxustutazás, fogfehérités, harisnyanadrág vagy koncertjegy, és még hosszan sorolhatnánk.

A kedvezményes árak sokakat vásárlásra csábítanak, azonban néhány dolgot érdemes szem előtt tartani, mielőtt megvesszük a kedvező áron kínált terméket vagy szolgáltatást.

- A kuponos oldalak a termékeket/szolgáltatásokat csak közvetítik, nem értékesítik azokat, így vásárlás esetén nem a kuponos oldal és a vevő között jön létre a szerződés, hanem a terméket ténylegesen eladó, vagy a szolgáltatást ténylegesen nyújtó cég és a vevő között.
- A kupon megvásárlása előtt alaposan el kell olvasni, hogy pontosan milyen terméket, szolgáltatást vásárolunk meg, és milyen feltételekkel.
- A vásárlás előtt célszerű tájékozódni az ajánlat feltételeinek részleteiről a kupon tényleges kibocsátójától, mert a kuponos oldalon lévő tájékoztatás gyakran nem teljes körű, így annak alapján nem jut hozzá a vásárló az ajánlattal kapcsolatos minden információhoz.

- Mint minden internetes vásárlás esetén, így a kuponos vásárlások esetén is megilleti a vevőt 14 napon belül az indokolás nélküli elállási jog.
- A kuponnal kapcsolatos információkat vásárlás előtt érdemes kinyomtatni, vagy számítógépünkön elmenteni, hogy később is tudjunk rá hivatkozni.
- Ajánlott utánanézni annak is, hogy a kedvezményesnek hirdett ár valóban kedvezményes-e.
- Ne felejtjük el ellenőrizni a kupon érvényességi idejét, beváltóságának utolsó napját.
- Érdemes nagyobb kupongyűjtő cégek internetes oldalát választani, amelyek szigorúbban szűrik partnereiket, és többen garanciát vállalnak arra az esetre is, ha a termék vagy szolgáltatás nem felel meg a vevő elvárásainak.
- Tájékozódjunk a kuponos cég Általános Szerződési Feltételeiről is.

Utazási ajánlatok esetén különösen figyelni kell az alábbiakra:

- Az ajánlat minden részét ellenőrizni kell (rejtett költségek, van-e még szabad szoba, hány napra és hány éjszakára szól az ajánlat, stb.).
- Nézzük meg a szálloda saját honlapját is, és olvassuk el a vendégek interneten elérhető véleményeit.
- Járjunk utána, hogy milyen plusz költségek merülhetnek fel, amelyeket a kuponár nem tartalmaz (pl.: hétfélig felár, idegenforgalmi adó, poggyász díj, parkolási díj, stb.).
- Ne feledjük, hogy sok esetben az utazási kuponokat kiemelt idegenforgalmi időszakokban, hosszú hétféligéken nem lehet beváltani.

A HÚS ÉLETE AZ ASZTALUNK ELŐTT

– hogy kerül antibiotikum a levesbe?

Az Európai Parlament plenáris ülésén apróbb módosításokkal elfogadta azt a javaslatot, melyet az állatok ellátásában használt antibiotikumok szabályozásának szigorítása érdekében terjesztettek elő. Méltán nevezhető ez a döntés az év eseményének az egészségtudatos gazdálkodás elősegítése terén.

A javaslat kiindulópontja az antibiotikum-rezisztencia széles körű elterjedése, mely egyebek mellett összefüggésbe hozható az állatok tartása során alkalmazott antibiotikumok használatával is. Sok esetben ugyanis az állatok a vízzel vagy a takarmánnyal együtt kapnak gyógyszereket megelőzési céllal, mely így nem csak az egyes beteg állatok szervezetébe kerül be, hanem a csorda valamennyi tagjába. Ezek az állatok pedig később emberi fogyasztásra kerülnek, és így a fogyasztók szervezete is antibiotikumokkal terhelt, anélkül, hogy tudnának róla. Ezek a gyógyszerek azonban emiatt – habár egyébként akár halálos betegségek is leküzdhetőek lennének a használatukkal – elveszítik erejüket egy idő után a baktériumokkal szemben.

Az antibiotikum-rezisztencia legfőbb oka embereknél továbbra is az antibiotikumok emberi gyógyászatban történő nem megfelelő alkalmazása. (Túlzott vagy pedig nem az előírás szerinti, így pl. lerövidített kúra.) Nagy lépés lenne, ha vissza lehetne szorítani az emberi fogyasztásra szánt állatok ilyen kezelését.

Ahhoz, hogy felvegyük a harcot a baktériumok mai antibiotikumokkal szembeni ellenállása ellen, a jelenleg használatos antibiotikumok használatát szigorítani kell, és a meglévők mellett újakat kell kifejleszteni. Ennek keretében az elfogadott tervezet betiltaná az állatok kollektív és preventív jelleggel történő gyógyszerelését, és intézkedéseket vezetne be az új gyógyszerek kutatásának stimulálása érdekében.

„Az antibiotikum-rezisztencia elleni küzdelemnek a farmokon kell elkezdődnie. Szeretnénk betiltani az antibiotikumok tisztán preventív használatát, nagyon speciális esetekre szorítani a kollektív kezelés lehetőségét, betiltani azoknak a gyógyszereknek az állatok kezelésében történő alkalmazását, melyek valami miatt esszenciális jelentőségűek az ember-gyógyászatban, és végleg pontot tenni a gyógyszerek, vakcinák és a pszichotróp anyagok on-line kereskedelmére.” – nyilatkozta a javaslat egyik előterjesztője, Françoise Grossetête (EPP, FR) „Mindezek ellenére nem szabad az állatorvosok rendelkezésére álló terápiás eszközök arzenálját gyengíteni. Ez a tervezet az ő munkájuk egyszerűsítését is célozza. Kiemelt fontosságú ebben a szektorban az innováció és a kutatás elősegítése és bátorítása.” – tette hozzá.

A kutatás elősegítése többek között az új gyógyszerek dokumentációja védelmének hosszabb időtávra történő kiterjesztésével, az innovatív aktív összetevők kereskedelmi védelmével, és a jelenleg is a piacon lévő gyógyszerek piacon tartása vagy fejlesztése érdekében történő lényegi innovációk védelmének erősítésével történne a javaslat szerint.

A tervezet céljai tehát:

- a kifejezetten állati gyógyászatra szánt termékek elérhetőségének növelése;
- az adminisztratív terhek csökkentése;
- a verseny és az innováció ösztönzése;
- a belső piac működésének elősegítése és fejlesztése; és
- figyelemfelhívás az antibiotikum-rezisztencia közegészségügyi kockázatára.

NÁDCUKOR

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) az egyre népszerűbb barnacukrokat és barna nádcukrokat vizsgálta nemrég. A Szupermenta projekt részeként a hatóság többek között ellenőrizte a cukorkészítmények eredetét, nehézfém és növényvédőszer-maradék tartalmát, valamint megvizsgálta azt is, hogy valóban több tápanyagot tartalmaznak-e, mint a közismert, cukorrépból készített fehér kristálycukrok. A 25 ellenőrzött termékből 15 esetében kellett hatósági eljárást indítani jelölési hiányosságok miatt.

A termékteszten 22 barna nádcukrot és 3 barnacukrot vizsgáltak meg a NÉBIH munkatársai. Ezek közül 20 termék főként külföldről behozott kristályos cukor, 5 pedig kockacukor volt.

Kockázatbecslés alapján került sor a termékek ólom, kadmium, higany, arzén és réz, azaz nehézfém szennyezőanyag tartalmának ellenőrzésére. A kilenc vizsgált nádcukorból négyenél a kimutathatósági határ alatti, míg öt terméknél elenyésző mértékű értéket mértek a laboratóriumban. A növényvédőszer-maradékok vizsgálatát 307 különböző hatóanyagra végezték el a szakemberek, de egyetlen készítménynél sem találtak kifogásolható értéket. Az izotópos mérésekből kiderült, hogy valamennyi nádcukorként megjelölt termék valóban cukornádból készült.

Az is egyértelműen megállapítható, hogy a barnacukrok és barna nádcukrok nem tartalmaznak számottevően több ásványi anyagot, mint a közismert fehér kristálycukrok. A szacharóz, azaz cukortartalmuk pedig gyakorlatilag megegyezik.

A hatóság szakemberei kifogásolták azokat a termékeket, amelyek bár nem bio élelmiszerek, de a termék jelölésén a cégnévben mégis a „bio” felirat szerepel, és az olyan módon volt megjelenítve, hogy a cégnév a vásárló számára a termék ökológiai eredetét hangsúlyozza, holott az valójában nem biogazdálkodásból származik. A jelölési problémák miatt a NÉBIH a 25 vizsgált termékből 15-nél hatósági eljárást indított. Az eljárás során figyelmeztetik a cukrok gyártóit, forgalmazóit a hibák kijavítására.

És következzen a laboratóriumi vizsgálatokat követően a sokak által leginkább fontosnak tartott kedveltségi teszt eredménye. Ahogy már hagyománnyá vált, szakértő és laikus kóstolók kedveltségi vizsgálaton is tesztelték a cukrok küllemét, színét, ízét és illatát. A kockacukroknál szempont volt az oldódás, és az is, hogy a cukor nem porlik, miközben kiveszik a dobozból. A tesztek nem csak száraz, hanem „limonádé halmazállapotban” is elvégezték.

A kristályos barnacukrok és barna nádcukrok versenyében

a kóstolók kedvence a Happy Harvest Demerara durva szemcsés finomítatlan nádcukra volt. Második lett a Sweet Family finomítatlan nádcukra. A harmadik helyen holtversenyben az Interherb Gurman Mauritiusi nádcukra és a Gold Pack Demarara finomítatlan nádcukra végzett.

A kockacukrok között első a Koronás cukor Demerara Nád kockacukra, második a Bio Cubes Bio kocka nádcukra, míg harmadik a Koronás cukor Aranybarna kockacukra lett. További információk és a részletes vizsgálati eredmények elérhetők a NÉBIH Szupermenta termékteszt oldalán.

Adventi-karácsonyi vásárok, piacok

A karácsonyi vásároknak nem csak külföldön van nagy hagyománya, hiszen évek óta hazánkban is töretlen népszerűségnek örvendnek az ünnepi piacok. A kötelező kellékek közül ugyanúgy nem hiányozhatnak a feldíszített karácsonyfák és ünnepi fények, ahogy a forralt boros és kürtöskalácsos standok, és az egyéb kirakodó árusok sem. A piacokról történő vásárlás azonban tartogathat kellemetlen perceket, ha nem elég óvatosak a fogyasztók. Az alábbiakban összefoglaltuk a legáltalánosabb tudnivalókat e témakörben.

UTCAI ÁRUSOKTÓL VALÓ VÁSÁRLÁS VESZÉLYEI

Gondolják meg, és mérlegeljék a fogyasztók utcai árusoktól való vásárláskor, hiszen előfordulhat, hogy nem minden esetben kapnak blokkot vagy nyugtát a kereskedőtől. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy az előbbieknél hiányában nincs mód utólagos reklamációra. Továbbá több olyan eset is van, mikor – bár bizonylat van – árus már nincs a piacon, így szintén nem lehetséges a panasz közlése az eladóval.

SZEZONÁLIS TERMÉKEK: FÉNYFÜZÉREK, ÜNNEPI VILÁGÍTÁSTECHNIKA

A termékbiztonságot is szem előtt tartva arra is figyeljenek a fogyasztók, hogy lehetőleg szaküzletből szerezzék be az ünnepi mesterséges fényeit, hiszen ekkor biztosan kapnak pénztári bizonylatot, valamint (magyar nyelvű) szerelési útmutatót is. Ha az áru meghibásodik, vagy a termék használatát illetően kérdés merül fel, előbbiekre tekintettel nyugodtan fordulhatnak az eladóhoz és kérhetik segítségét.

CE JELÖLÉS

A rendkívül sokféle méretben és színben elérhető fényfüzerek kapcsán tudni kell, hogy több részletes biztonsági szabvány is vonatkozik ezekre az égősorokra. Ezért érdemes olyan terméket vásárolni, melyen CE jelzés található. A logó ugyanis azt tanúsítja, hogy az így megjelölt termékek megfelelnek a rá vonatkozó követelményeknek és előírásoknak.

SZALONCUKOR KIVÁLASZTÁSA

Ha a fogyasztó az ünnepi vásár színes kínálatából kívánja beszerezni kedvenc szaloncukrát, úgy ügyeljen arra, hogy kimérső helyett lehetőleg dobozosat válasszon, melyen az is szerepel, hogy minőségét meddig őrzi meg a finom, hagyományosan magyar édesipari termék.

KARÁCSONYFADÍSZEK, GYERMEKJÁTÉKOK, ÉKSZEREK

Díszek választása esetén fontos szempont, hogy ne legyenek gyúlékonyak, hiszen egy karácsonyfán égő gyertyától vagy csillagszórótól adott esetben könnyen lángra is kaphatnak. Gyermekjátékoknál nézzék meg, és/vagy ellenőrizzék a fogyasztók, hogy a játékok tartalmazzák-e a megfelelő jelöléseket (ajánlott korosztály, CE jelölés, biztonsági szabvány stb.). Ne feledjük, hogy ékszereket, drágaköveket vásáron csak üzlettel rendelkező kereskedő árusíthat, nevének, székhelyének, valamint üzlete nevének és címének feltüntetésével.

TUDTA EZT?

A karácsonyi vásárok gyökerei Ausztriából és Németországból eredeztethetők. Az első karácsonyi vásárt 1296-ban Bécsben rendezték.

GYÓGYTEÁK

Manapság egyre inkább próbálunk visszanyúlni a gyökereinkhez, és nagymamáink, dédmamáink tanácsait is figyelembe véve, a régi népi gyógymódokat is használni a mindennapjaink során. Ezen kívül az sem elhanyagolható tényező, hogy egy forró, gőzölgő tea mellett egy kicsit meg tudunk pihenni a napi rohanásban. Ha pedig még beszélgetőtársra is akadunk, az már csak hab a tortán.

Mire is van gyógytea? Gyakorlatilag mindenre: meghűlésre, az emésztés javítására, a máj erősítésére és tisztítására, menstruációs görcsökre, fejfájás megszüntetésére, enyhítésére, stressz oldására, ideges eredetű szívpanaszokra, tejelválasztás serkentésére, allergiára.

➤ **A legismertebb növények, melyekből gyógyteákat készítenek: kamilla, hársfa, csipkebogyó, csalánlevél, édeskömény, borsmenta, fűzfakéreg, hibiszkusz, citromfű, ánizs, cickafarkfű.**

MIK A TEAKÉSZÍTÉS ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓI?

Tiszta, klórmentes vízből készítsük, a nagyon klóros vizet hagyjuk néhány percig állni. Fémek egyáltalán ne használjunk, vegyünk inkább műanyag vagy papír szűrőt, ugyanígy kanálként sem javasolt a fémkanál használata.

Általában a virágokat, leveles részeket forrázzuk. Azonban ez nem minden esetben igaz, mert van olyan növény pl. martilapu, amelynek a levelét áztatni kell, különben a forrázásnál mérgezőanyagok szabadulhatnak fel. A gyökereket, fás részeket többnyire főzzük, de itt is vannak kivételek. Mindig olvassuk el a terméken található használati utasítást, elkészítési javaslatot!

ÉDESÍTSÜK, VAGY INKÁBB NE? ÉS HA IGEN MIVEL?

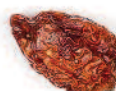
A legjobb hatást ízesítés nélkül érhetjük el. Ettől függetlenül természetesen lehet ízesíteni a gyógyteákat is, de ne cukorral és mesterséges édesítőszerrel. Inkább használjunk mézet, ezt azonban ne rakjuk a forró teába, mert 60 fok felett a méz legfontosabb enzimeje elpusztulnak. Emésztési problémák esetében alkalmazott gyógyteák esetén egyáltalán nem javasolt a tea ízesítése.

MIKOR FOGYASSZUK?

Az étvágyat csökkentő teákat az étkezést megelőzően 20 perccel, az emésztést elősegítő, epe- és májbetegségeket gyógyító teákat az étkezés végén kell alkalmazni. A vízhajtó, köhögéscsillapító, magas vérnyomást csökkentő teákat napközben bármikor, a gyomorsavcsökkentő, bélféregűző teákat este kell fogyasztani.

Rengeteg formában megtalálhatjuk a boltokban a gyógyteákat, a filterestől kezdve a szárított növényekig, illetve a már előre elkészített keverékeket is, csak győzzük kiválasztani a nekünk leginkább megfelelőt. Azt azonban ne felejtjük el, hogy a gyógyteák sem csodaszerek, sőt túlzott mértékben való fogyasztásuk még bajt is okozhat!

A nagy csalán talán a legerősebb vértisztító növény, ezért tisztítókúrák, bőrtök hatékony és kedvelt gyógynövénye. A leveléből készült tea feloldja az anyagcseréből származó salakanyagokat, eltávolítja a szervezetből a mérgeket, ugyanakkor a vesét is fokozottabb vízkiválasztásra serkenti. Tisztítja a teljes emésztőcsatornát és a vizeletkiválasztó rendszert, s fokozza a szervezet védekező erejét. Vértisztító hatásának köszönhetően enyhítheti az allergiás tüneteket, így az ekcémát, szénanáthát, asztmát és a csalánkiütést. Eltünteti a tinédzseres pattanásait, és egyes bőrbetegségek esetén is hatásos.

DIGITÁLIS JÓLÉT PROGRAM

Az internet legyen mindenki számára hozzáférhető

Mára a napnál is világosabb, hogy a digitális átalakulás visszafordíthatatlan: a hétköznapi élet, a gazdaság és a társadalom minden szegletében megjelentek a változás jelei. A digitalizáció a gazdasági verseny, a nemzeti fejlődés és a szociális jólét egyik legfontosabb hajtóereje. 2015-ben az InternetKon során a polgárok az internet és a digitális fejlesztések legfontosabb kérdéseiben fejthették ki véleményüket, meghatározva ezáltal, hogy a Kormány milyen döntéseket hozzon a magyar internet fejlesztését illetően. Az InternetKon 20 kérdéssoráról összesen 31 674-en nyilvánítottak véleményt.

Az InternetKon eredményeit megvalósító Digitális Jólét Program (DJP) számos, már évek óta zajló, a digitális átalakulást érintő programnak, valamint jó néhány új fejlesztésnek ad keretet, és átfogó jellegéből adódóan a digitális ökoszisztéma egészét érintő összehangolt kormányzati program.

A Digitális Jólét Program egyik legfontosabb feladata annak biztosítása, hogy Magyarország minden polgára és vállalkozása felismerje a digitális átalakulás jelentőségét, és mindenki a folyamat nyertese lehessen.

A DJP végrehajtása során már ebben az évben számos kézzel fogható eredmény született. Elkészültek a következő évek digitális fejlesztési irányait meghatározó stratégiák, és több fontos, európai viszonylatban is meghatározó döntés került meghozatalra a digitális ökoszisztéma valamennyi szereplőjével közösen. Ilyen például az internetezés áfájának 27-ről 18 százalékra csökkentése 2017. január 1-jétől, vagy Magyarország Digitális Startup Stratégiájának részeként született döntés az anyalbefektetők adókedvezményéről. A cél az, hogy mindenki tudjon legalább egyet előre lépni a digitális tudását, ismereteit illetően, hiszen pár éven belül az állások döntő többsége megköveteli majd a digitális kompetenciákat. Éppen ezért jött létre Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája, melynek célja, hogy az internet és a digitalizáció az oktatásban az eddiginél sokkal nagyobb szerepet kapjon, hiszen csak 21. századi tudással lehetünk sikeresek és versenyképesek a 21. században.

Az internet elterjedésével új típusú veszélyforrások is megjelentek: a gyermekek nem csupán passzív befogadók, hanem aktívan kommunikálnak a világhálón, ezért saját aktivitásukkal sodorhatják veszélybe magukat. Tájékozottságuk, tudatosságuk az internetes kommunikációban tehát fontosabb, mint valaha. A kormány által elfogadott

Magyarország Digitális Gyermekevédelmi Stratégiájának (DGYS) célja, hogy megvédjük gyermekeinket az internet veszélyes, káros tartalmaitól, módszereitől és felkészítsük a gyermekeket, szüleiket, tanáraikat a tudatos, értékteremtő internethasználatra.

Az InternetKon értékelése során egyértelmű válaszok érkeztek annak kapcsán is, hogy az internetes kereskedelem és az online fizetés biztonsága érdekében legyen nyilvános a jogszabálysértő vállalkozások listája. A DJP keretein belül ezért a hazai elektronikus kereskedelem hatékonyságának és szabálykövető működésének erősítése érdekében az elektronikus kereskedelmi szektor tevékenysége fogyasztóvédelmi szempontból áttekintésre került. A fogyasztókkal szemben súlyos jogszértést elkövető e-kereskedelmi vállalkozások nyilvános internetes adatbázisban történő megnevezését és nyilvántartását (feketelista) lehetővé tevő Kormányrendelet tervezete elkészült, hamarosan a kormány elé kerül. A szektor jogkövető magatartásának elősegítése érdekében az Országgyűlés előtt van a fogyasztóvédelmi törvény módosítása is, amely megváltoztatja a fogyasztóvédelmi bírságolási gyakorlatot. Az „elsőre figyelmeztetés” elvének tiszteletben tartása mellett ismételt jogszértést elkövető, online kereskedelmet folytató vállalkozások fogyasztóvédelmi bírságának összege 200 ezer Ft és 2 millió Ft közötti lesz.

NYÍLT INTERNET

A fogyasztók az interneten böngészve az ún. információs szupersztrádán időről időre elakadhattak, egészen ez év áprilisáig, mikor is az EU Parlament általi elfogadást követően hatályba lépett a hálózatsemlegességről szóló rendelet. Eddig ugyanis az egyes szolgáltatók megtehették, hogy bizonyos tartalmakat nem, vagy nem megfelelő minőségben juttatnak el a fogyasztókhoz. Az uniós joganyag közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, azaz annak tagállami átültetése nem szükséges, arra közvetlenül lehet hivatkozni, és amennyiben valamely tagállami jogszabály azzal ellentétes tartalmú, azt felülírja. Több mint kétéves előkészítést követően meghozott jogszabály legtöbb rendelkezése 2016. április 30-tól alkalmazandó.

Miért volt erre szükség?

A digitalizáció oda vezetett, hogy a fogyasztók az elektronikus hírközlési szolgáltatások terén általában élő versenyhelyzetben, több szolgáltatás közül választhatnak, és a különböző típusú szolgáltatásokat egyazon felületen veszik igénybe. Így például ma már természetes, hogy a telefonunkon internetezünk, és így már akár televíziót is nézhetünk rajta.

Korábban ez a három tevékenység három külön platformhoz, és három külön szolgáltatási szerződéshez, külön szolgáltatókhoz tartozott volna. Az internet lehetőségei azonban valóban csaknem korlátlanok, így például azon hang- és akár képzüneteket is válthatunk, azaz alkalmas lehet a telefon kiváltására. Abban az esetben azonban, amikor a szolgáltatók egyszerre telefon és internetszolgáltatók, és a telefonhoz képest alacsonyabb áron használható applikációk miatt csökken a bevételük, előfordulhat, hogy korlátozásokat vezetnek be. Ez lehet minőségbeli korlátozás, vagyis hogy az internetalapú kommunikációt lehetővé tevő applikációk használata esetében a minőség megközelítőleg sem lesz versenyképes a telefonéval, vagy pedig drasztikus megoldással élve kizárhatták ÁSZF-ükben ezen applikációk alkalmazhatóságát.

Az új rendelet szerint valamennyi előfizető jogosult bármilyen tartalomhoz, információhoz hozzáférni, illetve azokat terjeszteni, továbbá jogosult bármilyen alkalmazást, szolgáltatást használni, illetve biztosítani az internet-hozzáférés szolgáltatáson keresztül. Az internet-hozzáférés szolgáltatók pedig kötelesek valamennyi internetes adatátvitelt egyenlően és diszkriminációmentesen kezelni.

A rendelet lehetővé teszi a szolgáltatók részére, hogy ésszerű keretek között szabályozzák az internetes forgalmat, mely esetenként korlátozást is jelenthet. Azonban ezt csak arányosan, és diszkrimináció mentesen tehetik, továbbá az ilyen intézkedés nem alapulhat kereskedelmi megfontolásokon.

Ideiglenes forgalmkorlátozás az alábbi három esetben jogszerű:

- jogszabályi kötelezettségnek való megfelelés, illetve bírósági vagy közigazgatási határozatnak való megfelelés érdekében szükséges; vagy
- a hálózat biztonságának, integritásának megőrzése érdekében indokolt; vagy
- közelgő hálózati torlódás megelőzése vagy a kialakult torlódás hatásainak csökkentése érdekében szükséges.

A rendelet kötelezővé teszi azt is, hogy a szolgáltatók szerződesei – akár az általános szerződési feltételek – egyértelműen rögzítsék a speciális szolgáltatások internet-hozzáférés szolgáltatásokra gyakorolt hatásait, a forgalomszabályozási intézkedések lehetséges hatásait, valamint a hozzáférés tényleges sebességét.

Ez alapján tehát – megfelelő alkalmazás mellett kevés kivétellel – a világháló valóban nyílt és mindenki számára minden tartalom elérhetővé válhat, mindenféle gazdasági érdekeken alapuló megkülönböztetéstől mentesen.

ALAPSZÁMLA

Az őszi folyamán sokat lehetett hallani az alapszámla bevezetéséről, de talán mégis kevesen tudják, hogy pontosan kik vehetik igénybe, milyen szolgáltatásokat tartalmaz, és milyen díjat kell fizetni érte.

Lényegében az alapszámla egy olyan korlátozott szolgáltatásokat nyújtó fizetési számla, amely bankszámla nyitásra teremt lehetőséget azok számára is, akik piaci alapon nem tudják a bankok ezen szolgáltatását igénybe venni. A pénzintézetek ugyanis kötelesek alapszámlát nyitni bárki számára, függetlenül az illető havi jövedelmétől vagy akár állandó lakcím hiányában is (terrorizmus és/vagy pénzmosás alapos gyanúja kapcsán tagadható meg csupán az alapszámla nyitás).

A cél, hogy a jelenleg a banki ügyfélkörből kizorulóknak számára megtegyék a számlatulajdonlás lehetőségét. Az aktív bankszámlával rendelkezők azonban nem jogosultak alapszámla nyitásra.

MIT KELL TUDNIA EGY ALAPSZÁMLÁNAK?

A fizetési számlához kapcsolódó valamennyi műveletet, így a saját fiókokban történő készpénzbefizetést és -kifizetést, az ATM-ekből történő készpénz-felvételt, az átutalások és rendszeres átutalások teljesítését valamint fogadását, a beszedési megbízás teljesítését és a bankkártyával való fizetést, beleértve az elektronikus fizetést is. Az alapszámlához nem kapcsolódhat hitelkeret, annak kizárólag egy tulajdonosa lehet.

De a garantált szolgáltatás igen szűk körű. Az alapszámla tulajdonosa valamely magyarországi ATM-ből kétszer vehet fel készpénzt forintban, összesen legfeljebb 150 ezer forint összegben, vagy a számlavezető hitelintézet fiókjában egyszer, legfeljebb ötvenezer forint értékben, és négy átutalási megbízást adhat összesen nem több, mint 100 ezer forint értékben.

Az egyéb díjakat – a bankkártya letiltásának valamint pótlásának díját, az értékhatáron túli készpénzfelvétel valamint átutalási megbízás díját, valamint a büntető díjakat - szokásos árképzési gyakorlatuk alapján határozzák meg a hitelintézetek.

MENNYIT KELL ÉRTE FIZETNI?

A vonatkozó kormányrendelet szerint az alapszámla havi díja nem haladhatja meg az előző havi bruttó minimálbér 1,5%-át, azaz a jelenlegi állás szerint a havi 1.575 forintot. A rendelet azonban azt is tartalmazza, hogy az alapszámla ingyenes igénybevétele érdekében a rászorulóknak a díj átvállalásának módjáról külön jogszabály rendelkezik majd.

Bankszámla nyitása előtt azonban érdemes körbenézni a különböző banki kínálatokban, hiszen hatalmas különbségekkel találkozhatunk attól függően, hogy mire szeretnénk használni a bankszámlánkat. A leghitelesebb bankszámlaválasztót a Magyar Nemzeti Bank honlapján találhatjuk meg.

Elveszett csomagok nyomában!

Mi történik akkor, ha az ajánlott küldemény nem érkezik meg külföldre, és a posta visszaküldi a feladóhoz, vagy ha szállítás közben eltűnik, megsemmisül? Visszajár-e a feladási díj, vagy a csomag tényleges értéke? Jár-e kártalanítás ilyen esetekben?

Az egyik esetben a fogyasztó a címzett részére – annak megrendelés alapján – postai úton ajánlottan feladott ruhaneműket összesen 46.000 Ft értékben. Erről számlát is tudott bemutatni. A csomag nem érkezett meg a feladóhoz, hanem „elveszett”, így a posta 19.440 Ft összegű kártérítési átalányt fizetett meg a fogyasztó részére. A fogyasztó ezt nem fogadta el, mert neki ezen felül még 27.775 Ft kára keletkezett. Mivel ajánlottan adta fel a küldeményt, és kifizetett rá 1.215 Ft-ot, ezért álláspontja szerint a postának felelnie kell azért, hogy a címzett azt megkapja. A vállalkozás álláspontja szerint a postai törvény alapján az értéknylvánítás szolgáltatás járulékos szolgáltatásnak minősül, így annak igénybe vétele esetén a mindenkor hatályos postai díjszabás szerinti további összeget kell megfizetnie a postának az egyéb díjon felül. A fogyasztó ilyen járulékos szolgáltatást nem vett igénybe, így a fogyasztó a küldemény elveszése esetén a Magyar Posta Zrt. hatályos ÁSZF-je szerinti kártérítésre tarthat igényt. Ebben az esetben a postai küldemény elveszése esetén a fizetendő kártérítési átalány összege a szolgáltatásért fizetendő díj tizenötszöröse. Tekintettel arra, hogy a fogyasztó 1.215 Ft összeget fizetett a feladásért, így a részére kifizetendő kártérítési összeg ennek a tizenötszöröse, azaz 18.225 Ft lehet, melyhez további 1.215 Ft-os feladási díjvisszatérítés is járt.

Egy másik esetben a fogyasztó postai úton ajánlottan, elsőbbséggel adott fel egy csomagot Portugáliába. A csomag sajnos nem érkezett meg, hanem visszakézbésítették a fogyasztó részére azzal, hogy a „cím elégtelen”. A portugál postai visszajelzés szerint a fogyasztó által megjelölt cím nem is létezik, ezért küldték vissza a csomagot. A fogyasztó nem értett egyet a Magyar Posta Zrt.-vel, ezért kérte a 6.250 Ft feladási díj kártérítésként való visszafizetését, mivel a posta a vállalt kézbesítési szolgáltatást nem végezte el.

MIRŐL RENDELKEZIK A POSTAI ÁLTALÁNOS SZERZŐDÉSI FELTÉTEL?

Ha a postai küldemény kézbesíthetlenségi előjegyzéssel érkezik vissza, akkor a Posta nem téríti vissza a többlétszolgáltatás díját, és a szolgáltatást teljesítettnek tekinti. Ezekhez az esetekhez tartozik, ha a cím nem azonosítható, vagy a címzett ismeretlen, a címzett elköltözött vagy az átvételt megtagadta, nem kereste, a címzett megszűnt vagy meghalt.

Ha az értéknylvánítás többlétszolgáltatás igénybevétele nélkül könyvelt postai küldemény megsemmisül, teljesen vagy részlegesen elvesz vagy megsérül, a Posta kártérítési átalányt fizet. A postai küldemény megsemmisülése vagy tel-

jes elveszése esetén a fizetendő kártérítési átalány összege a szolgáltatásért fizetendő díj tizenötszöröse.

MIRE FIGYELJÜNK?

- 1 Mindig a címzett pontos címét írjuk rá a csomagra, különösen a külföldre kézbesítendő csomagoknál figyeljünk erre!
- 2 A Magyar Posta Zrt.-vel megkötött fogyasztói szerződések részévé válnak a postai ÁSZF rendelkezései, így azok szabályait a feladás előtt tanulmányozzuk vagy kérdezzük rá a csomag, levél feladása előtt!
- 3 Ha nagyobb értékű csomagot adunk fel, akkor érdemes az értéknylvánítás járulékos szolgáltatást igénybe venni, mert csak ebben az esetben kaphatjuk vissza az elveszett csomag tényleges értékét!

ÜNNEPEK ELŐTT, ÜNNEPEK UTÁN

A december a karácsonyi ünnepekre való készülődésről szól, mely az adventi időszakkal veszi kezdetét. A tudatos fogyasztók általában már év közben elkezdik a felkészülést a jeles napokra, beszerzik az ünnepi kellékeket, bevásárló listát készítenek, sokan pedig a szeretteiknek szánt ajándékokat is megvásárolják már. Azoknak viszont, akik még az előbb felsorolt teendők elvégzése előtt állnak, **összegyűjtöttük mire érdemes odafigyelniük a karácsonyi forgatagban.**

ÜNNEPEK ELŐTTI JÓ TANÁCSOK:

Blokk, bizonylat, nyugta

1 Minden vásárláskor kérjék el, és őrizzék meg a blokkot a fogyasztók akkor is, ha a terméket ajándékba szánják. Egy esetleges utólagos reklamáció intézése a különböző bizonylatok hiányában szinte lehetetlen. Ha a vásárolt termékkel probléma van, nem működik, vagy az a rendeltetészerű használat ellenére meghibásodik, a vásárlás ténye és időpontja a fentiek bemutatásával igazolható.

Év végi „kihagyhatatlan” akciók

2 Az akciós termékeknél arra figyeljenek a vásárlók, hogy miért került sor azok leárazására. Ezekre a termékekre ugyanis - ha nem értékcsökkentek - ugyanúgy vonatkozik szavatosság vagy adott esetben jótállás, mint a nem akciósokra, tehát reklamálni is lehet meghibásodásuk esetén. Kivételt pedig azok az esetek képeznek, ha a termék olyan hibával rendelkezik, melyet a fogyasztóval közöltek. Más hiba esetén viszont élhetünk szavatossági igényeinkkel ilyen esetekben is.

Átárazások, több vonalkód

3 Fontos tudni, hogy ha egy terméken két vagy esetleg több árcímke szerepel, akkor a fogyasztónak joga van az alacsonyabb vételárát fizetni. Ha a kasszáznál derül csak ki, (vonalkód leolvasása után), hogy drágább a termék, mint ahogyan az a polcon feltüntetve volt látható, akkor is lehetőség van reklamálni (pl. vevőszolgálatnál), akik kötelesek a különbözetet visszaadni.

Tájékozódás, információgyűjtés

4 A termékek lényeges tulajdonságairól még lehetőség szerint vásárlás előtt tájékozódjanak a fogyasztók, ezzel elkerülhetik esetleges megtévesztésüket, valamint érdeklődjenek az utólagos panasztétel intézésének módjáról, határidejéről.

Mire figyeljenek a fogyasztók?

Ünnepek utáni legfontosabb tudnivalók:

Nem működik az ajándéknak szánt turmixgép? Nem tetszik a karácsonyi pulóver színe? Mikor van és mikor nincs helye reklamációnak?

A két eset között az a különbség, hogy míg a hibás turmixgép esetén - annak hibája miatt - élhetnek a fogyasztók szavatossági igényeikkel (elsősorban kijavítás vagy kicserélés, másodsorban pedig vételár-leszállítás vagy a vételár visszatérítés iránti igény, illetve a kereskedő költségén történő kijavíttatás), addig a hibátlan pulóvernél nincs lehetőség reklamációra. Nem tetsző színű vagy méretű termék esetén tehát csak a kereskedő jóindulatán múlik, hogy a bizonylattal együtt visszahozott ajándékot kicseréli-e másikra, vagy esetleg biztosítja a termék árának levásárlását az üzletében. Ezen kedvezőbb feltételekről már a vásárláskor érdeklődjenek a fogyasztók, és kérik, hogy azokat írják rá a blokkra, nyugtára, így később erre hivatkozni is tudnak.

”Akiós árut nem cserélünk” – hibás kereskedői magatartás

A már említett szavatossági igények a karácsonyi időszakban leárazott, akciós termékekre is vonatkoznak - ha a vásárláskor a vevő nem tudott a hibáról. A kereskedők, illetve vállalkozások kötelesek tehát figyelembe venni a fogyasztók akciós termékekre vonatkozó minőségi kifogásait.

”Háromnapos csereszabály” – tévhit vagy sem?

Általános tévhit, hogy bármilyen terméket három napon belül, minden további nélkül visszavihet a fogyasztó a kereskedőhöz, illetve visszakérheti annak vételárát. Amennyiben olyan termékről van szó, amely az egyes tartós fogyasztási cikkekre vonatkozó kötelező jótállásról szóló 151/2003. (IX. 22.) Korm. rendelet mellékletében szerepel, (például háztartási gépek, televíziók, okostelefonok 10.000 Ft eladási vételár felett) és a fogyasztó a termék hibája miatt csere iránti igényét 3 munkanapon belül érvényesíti, úgy a kereskedő köteles kicserélni az adott terméket. Egyéb esetben nem. A kötelező jótállás időtartama egyébként egy év.

Panaszok, kifogások ügyintézése

Utólagos reklamáció esetén ügyeljenek a fogyasztók arra is, hogy minőségi kifogásukról jegyzőkönyv készüljön (erről egyébként a kereskedő köteles gondoskodni), ha ez mégis elmaradna, jelezzék panaszukat a Vásárlók Könyvébe történt bejegyzésükkel. Erre azonnal, de legkésőbb harminc napon belül írásban köteles válaszolni a vállalkozás.

NMHH-kampány a tudatosabb vásárlásért

Az év vége előtt kampányt indít a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH), amelynek célja a lakosság figyelmének felhívása a zavarkeltő, tiltott elektronikus eszközök terjedésére, míg egy rendeletmódosítás révén átláthatóvá teszi az internetáfa-csökkentés mértékét.

Figyelje a CE-t!

Az NMHH november 21-től hirdetések útján sarkallja körütekintésre az elektronikus eszközöket vásárlókat. Kampányában az NMHH azt hangsúlyozza, hogy a vásárlók sose vegyenek olyan elektronikai terméket, amelyen nem szerepel a CE elektronikai megfelelőségi jelölés. Ezt érdemes megnézni a már meglévő otthoni, rádiófrekvenciás berendezéseken is, a vásárlásra kiszemelt árukat pedig lehetőség esetén ellenőrizhetik a hatóság honlapján található tiltott eszközök listáján.

Magyarországon az európai megfelelőségi jelölést (CE) nélküli készülékek használata tilos. Ezek a leggyakrabban ajándékként, magánimport révén a tengerentúlról behozott, illetve a Távol-Keletről rendelt berendezések zavarhatják a hálózatokat, illetve egyéb eszközeinket. A szakadózva, folyamatosan rosszul működő mobil-

internet vagy wifi-jel szintén tiltott készülék miatt keletkezett hibát jelenthet. Mivel a zavartalan frekvenciahasználatot a hatóság ellenőrzi, a tiltott eszközöket törvényileg köteles elkobozni.

Látható lesz az internetáfa-csökkentés

2017. január 1-jétől 27-ről 18 százalékra csökken az internet-előfizetés áfája. Az NMHH rendeletmódosítása alapján 2016. november 1-jétől a szolgáltatók külön tájékoztatást kötelesek közölni honlapjaikon arról, hogy ez díjcsomagként mekkora tételt jelent. A módosítás értelmében a szolgáltatóknak létre kell hozniuk honlapjukon egy, az internetáfaról szóló tájékoztató oldalt. Ezen minden díjcsomagra kereshető módon fel kell tüntetniük, hogy mennyi a csomagban lévő internet-előfizetés nettó és bruttó – tehát áfa nélküli és áfás – díja a januártól életbe lépő áfacskökkentés előtt, illetve mennyi utána.

Az internet-előfizetésre jutó díjrészt külön sorban kell feltüntetni akkor is, ha egyébként egy több szolgáltatásból álló csomagról van szó, és akkor is, ha az internetért nem előre meghatározott fix összeget kell fizetni, hanem az adatforgalom-függő.

Az előfizetők a számláikon is tájékoztatást kapnak a küszöbön álló változásokról: az érintett szolgáltatók összesen három alkalommal, a novemberi és decemberi, valamint a 2017. januári számlában vagy külön levélben informálják előfizetőiket az áfacskökketésről, illetve arról, hogy az erre vonatkozó tájékoztató oldal hol érhető el honlapjukon. Ha az előfizetés sajátossága miatt eleve nincs számlalevél – mint pl. a feltöltőkártyás mobil-előfizetéseknél –, akkor a szolgáltatók ugyanezt a tájékoztatást megadhatják SMS-ben, MMS-ben, emailben vagy akár felugró internetes ablakban is.

MIRŐL ISMERJÜK FEL a tisztességtelen piaci magatartást?

Előfordul, hogy úgy érezzük, hogy egy-egy vásárlás alkalmával nem tisztességesen járt el velünk szemben a kereskedő, pestiesen szólva, hogy átver minket. Honnan ismerhetjük fel, hogy a kereskedő tisztességtelen üzleti gyakorlatot folytat? Mit tehetünk ellene? És ha már megtörtént a baj, hová fordulhatunk?

A tisztességtelen piaci magatartásnak számtalan megnyilvánulási formája van, és sokszor nehéz eldönteni, hogy éppen mivel állunk szemben: ilyen lehet egy „nyereményjáték”, az a helyzet, amikor hangzatos díjakkal vagy igazolásokkal csinál a kereskedő kedvet a vásárláshoz, amikor megtévesztő garanciális feltételekkel vesznek rá a vásárlásra, amikor megtévesztő, vásárlásra ösztönző reklám hatására vásárolunk,

amikor csalétkekkel vagy ingyen ajándékokkal vesznek rá minket arra, hogy megvegyük az eladni kívánt terméket, vagy amikor a kereskedő a legbensőbb félelmeinkre próbál hatni és ezzel éri el, hogy megvegyük a portékáját. Hogyan is néz ez ki a gyakorlatban?

➤ **Nyereményjáték:** Amikor a kereskedő azt a benyomást kelti bennünk, hogy megnyertünk, meg fogunk nyerni valamit, vagy amennyiben vásárolunk nyereményhez vagy kedvezményhez juthatunk, miközben ez nem igaz. Az eleve túlárázott termék árából biztosít a „nyeremény hatására” árkedvezményt, vagy ugyan valóban kap nyereményt a vásárló, de annak valódi értéke elhanyagolható a vásárlás összegéhez képest.

➤ **Megtévesztő lehet az ajándék felajánlása is vásárlás esetére:** van amikor valóban értékes ajándékot kapunk a kereskedőtől, tipikusan ilyen szokott lenni az egyet fizet kettőt kap akció, vagy amikor egy drágább termék teljes árú vásárlása mellett egy másik, olcsóbb terméket jelentős 30-70%-os árkedvezménnyel tudunk megvásárolni. Megtévesztő piaci magatartást valósít meg az ajándék, amikor az ajándék értékételen, vagy a megvásárolni ösztönzött termék értékéhez képest elenyésző árú: például egy több százezer forintos egészségügyi termék mellé egy pár tízezer forintosnak titulált – valójában azonban csak párezer forintot érő – edényt vagy kozmetikai terméket kapunk ajándékba.

➤ **Szintén tisztességtelen piaci magatartás, amikor a kereskedő a vásárló hiszékenységgel él vissza, és csodát, azonnali gyógyulást, jelentős egészségjavulást ígér:** a vállalkozásnak ezt minden esetben hitelesen igazolnia kell. Ne hagyjuk, hogy hírességek nyilatkozatai, nem ismert orvosi egyletek vagy távoli országok orvosainak „nyilatkozatai” befolyásoljanak minket: ezek gyakran nélkülöznek minden szakmai alapot, és csak az eladás ösztönzését szolgálják.

➤ **A tisztességtelen piaci magatartás körébe tartozik továbbá az agresszív kereskedelmi gyakorlat is,** ez azt jelenti, hogy a vállalkozás fenyegetéssel, hiedelmekkel visszaélve, erőszakkal, „levakarhatatlanul” akar minket rávenni a vásárlásra. „Meg fogja bánni, ha ezt a lehetőséget kihagyja” vagy „A jogi eljárás elkerülése érdekében haladéktalanul fizessen!”, de ide tartozik az az eset is, amikor a kereskedő kéretlenül rendszeres telefonhívásokkal zaklatja a vásárlót, annak érdekében, hogy az – a további zaklatások elkerülése érdekében – beadja a derekát és vásároljon.

HOVÁ FORDULHATUNK, HOGY HA ÚGY ÉREZZÜK, HOGY TISZTESSÉGTEN PIACI MAGATARTÁSSAL TALÁLKOZTUNK?

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt három hatóság is eljárhat. Főszabály szerint a fogyasztóvédelmi hatóság (Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság) jár el. Ha az érintett kereskedelmi gyakorlat a vállalkozás olyan tevékenységével függ össze, amelyet a Magyar Nemzeti Bank felügyel, akkor a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Magyar Nemzeti Bank jár el. Ha pedig a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el.

ITT A TÉL... mire figyeljünk, ha autóval közlekedünk?

Lassan eljön a téli időszak, és annak aki autóval közlekedik érdemes néhány dologra odafigyelnie az autó és saját maga érdekében is. Alapvetően két terület van, ahol a gépkocsikkal kapcsolatban dolgunk van így tél közeledtével: az autó műszaki felkészítése a hideg időjárásra, és a megfelelő tapadás biztosítása a havas úton.

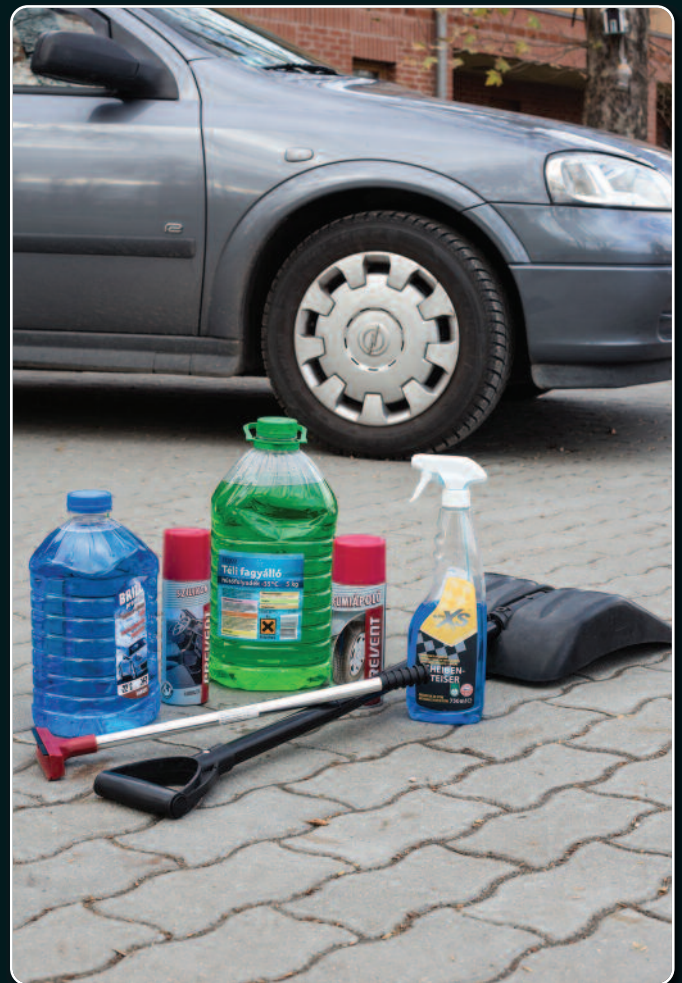

A műszaki felkészítés számos apróságot foglal magában, amelynek elvégzése azonban erősen javallott, hiszen elmulasztásuk esetén károsodhat a gépkocsi, ami végső soron igen sokba kerülhet a későbbiekben. Így a hideg idő beköszöntével a szélvédőmosót cseréljük téli szélvédőmosóra, ami fagyállóval van hígítva, így a legnagyobb télen sem fog a vezetékbe fagyni. Emellett a hűtővizet is mindenképpen le kell cserélni a szokásos helyett fagyállóra, ami legalább mínusz 20-25 Celsius fokig nem fagy meg – a mi éghajlatunkon ritkán lehet ennél hidegebbre számítani.

A tél elején érdemes olyan praktikus kellékekkel megpakolni az autót, mint jégoldó (ha befagy a zár), jégkaparó, kisseprű vagy páratlanító spray. Nagyon fontos, hogy havazás után alaposan takarítsuk le az autót mielőtt elindulunk, és ne csak a szélvédőt,

hanem a fényszórókat is, hiszen ha ezek havasak maradnak, a láthatóságunk erősen csökken. A kocsi tetejéről se felejtjük el leköpörni a havat, bármennyire is macerás – a sebesség miatt hirtelen levágódó jeges hótömeg komoly kockázatot jelent a mögöttünk közlekedőre nézve.

A megfelelő tapadást téli gumival érhetjük el. Szinte mindenki tudja a minket körülvevő reklámokból, hogy +7 fok alatt már téli gumival érdemes és tanácsos közlekedni. Miben más a téli abroncs mint a nyári? És miben viselkedik másként? A téli gumi egyrészt anyagában, másrészt mintázatában is eltér a nyári gumitól, sűrűbb anyagból készül és a vastagabb rovátkák biztosítják azt, hogy havas időben lényegesen jobban tudjon tapadni mint a nyári gumi. Ez természetesen valamivel nagyobb üzemanyagfogyasztást is eredményez.

FONTOS ÉSZBEN TARTANI, hogy esős időben a téli gumi is csúszik, ha nem is annyira mint a nyári, viszont van egy olyan időjárási helyzet, amikor nincs jelentősége, hogy téli vagy nyári gumi van az autónkon, nem segít más csak a legnagyobb óvatosság: ez az ónos eső és a jeges úttest.

PLUSZ EGY FOGYASZTÓVÉDELMI TIPP:

hideg időben lassan, óvatosan közlekedjünk az autónkkal, míg a motor el nem éri az üzemi hőmérsékletet. Ha „túlhűzük” a hideg motort, a rideg kenőanyagok miatt, és így a megfelelő kenés hiánya miatt olyan ütemben kophat a motor már percek alatt is, mint amennyit hónapok alatt kopik tavaszi nyári hőmérsékleten, és így jelentősen csökkenhet az autó motorjának időtartama.

Utazunk, de késik a vonat vagy a távolsági busz! Mi a teendők?

Többször előfordul, hogy a Budapesti Békéltető Testülethez kérdést intéznek a fogyasztók és arról érdeklődnek, hogyan és miként kell kárigényt érvényesíteni, ha belföldi utazásuk során a távolsági busz vagy vonat késett, vagy esetleg el sem érte úticélját.

Az első és legfontosabb mindig megőrizni azt az utazási okmányt, amely bizonyítja az utazás tényét, így pedig azt is igazolja, hogy az adott vasúti szerelvény vagy buszjárat késésével valóban érintett volt az utas. Nem árt figyelembe venni azt is, hogy több olyan járat van például, amely helyjegyköteles: ilyenkor egy egyszerű menetjegy nem lehet elegendő a kár bekövetkeztének bizonyítására, ezért a már megváltott helyjegyet is célszerű megőrizni. A bérlettel rendelkezők esetében a menetjegy bemutatása helyett a bérletszelvényvel lehet igazolni az utazási jogosultságot, továbbá az adott utazási viszonylatot. A kárigényt írásban érdemes bejelenteni, és ahhoz mellékelni kell az alátámasztó dokumentumokat.

A vasúti, illetve autóbuszos személyszállítási szolgáltatás igénybevétele során a járat késése miatt többféle különböző kár is felmerülhet. Ha például a fogyasztó nem jutott el aznap munkájába, és emiatt esetlegesen jövedelem kiesése keletkezett, adott esetben igényt tarthat erre a kiesett, részarányos összegre is. Ebben az esetben nem csupán magát a kár tényét kell igazolnia valamilyen bizonyítékkal, hanem igazolnia kell azt is, hogy összességében mekkora kár érte őt. Az előbb említett esetben például, ha egy csatlakozó szerelvényt vagy járatot nem ért el a fogyasztó, és arra már rendelkezett menetjeggyel, akkor azon már feltüntetésre kerül a cserébe kifizetett összeg is, amely ez esetben a felmerült kárösszeg bizonyítására is alkalmas.

Sokszor az merül fel kérdésként, hogy ha az utas lekéselt egy csatlakozást, és ezért taxival utazott haza, visszakérheti-e a taxiköltsé-

get. Azt fontos tisztázni, hogy a fogyasztót ilyenkor is kárenyhítési és kármegelőzési kötelezettség terheli. Ez pedig a gyakorlatban azt jelenti, hogy ha esetleg más, alternatív közlekedési lehetősége is lett volna a hazajutásra a taxi helyett (például lekéselt vasúti csatlakozás helyetti autóbuszos megoldás vagy épp egy helyi járat igénybe vétele), akkor ezt az olcsóbb megoldást kell választania, és nem lehet rögtön az ennél költségesebb taxiszolgáltatást igénybe venni. Természetesen, ha semmilyen egyéb közlekedési lehetőség nem áll rendelkezésére, adott esetben még a taxiköltség is érvényesíthető.

Szerződésszegéssel okozott károknál akkor mentesülhet csak a szolgáltató a kártérítés alól, ha bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körön kívül eső, a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény (vis maior) okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa. A fentiek jól mutatják, hogy a kártérítéseknek csupán általános iránymutatást lehet adni az igények érvényesítéséhez, hiszen minden egyes káreset egyéni elbírálást igényel és az összes felmerülő körülményt mérlegelni kell annak eldöntésekor, megalapozott-e a fogyasztó kárigénye.

Végül érdemes már előre tájékozódni az adott személyszállítási szolgáltató internetes honlapján is: itt ugyanis megtalálhatóak az érvényes ÁSZF-ek, amelyből megtudják a fogyasztók a szolgáltatók által alkalmazott kártérítési eljárások pontos menetét, és az egyéb lényeges részletszabályokat is, amelyek esetükben irányadóak.

Ingatlanközvetítés vagy csak marketing?

A Budapesti Békéltető Testületnél lévő ügyekben a fogyasztók többször tették fel a fenti kérdéseket, mely jól mutatja, hogy nincsenek tisztában azzal, mit tehetnek vagy nem tehetnek meg, ha probléma adódik. Az esetek többségében ugyanaz a történet. A fogyasztó megbízási szerződést köt egy vállalkozással ingatlana értékesítésének elősegítése céljából. A szerződés tartalma szerint az ingatlan eladásáért a megbízott nem vállal felelősséget, továbbá az ingatlan értékesítésében reklám szolgáltatásokat leszámítva közreműködést sem vállal. A fogyasztót személyesen keresi meg a cég képviselője, és szóban arról tájékoztatja, hogy a szerződéskötéskor esedékes 65.000 Ft megbízási díj befizetésén túl egyéb fizetési kötelezettsége nincsen. A vállalkozás, mint megbízott pusztán marketing szolgáltatást nyújt, mely azt jelenti, hogy internetes és egyéb hirdetési felületeken hirdetik, megjelentetik az ingatlant. Arról szó sincs, hogy az ingatlan eladása esetén a 0,5% + ÁFA jutalék akkor is jár a megbízott részére, ha nem a közreműködése folytán értékesítik az ingatlant.

A vállalkozás képviselőjének szóbeli tájékoztatása tehát megtévesztő, és eltér a szerződésben szereplő Általános Szerződési Feltételektől. A fogyasztónak nincs arra lehetősége, hogy a 6 oldalas szerződést az aláírás előtt részletesen áttanulmányozza. A fogyasztó előadása és a szerződéskötés körülményei szerint a felek között egy olyan megbízási szerződés jött létre, melyben a vállalkozás csak marketing szolgáltatás nyújtását vállalta az adott ingatlan sikeres eladása céljából. A vállalkozás a szerződés részét képező ún. Részletes megbízási feltételekben rögzítette a szerződés lényeges feltételeit, ahol az apró betűs részben: a megbízási díjon felül további, az ingatlan vételára után 0,5%-os jutalékban is részesül a megbízott, ha értékesítésre kerülne a reklámozott ingatlan. A vállalkozás ezért követeli az eladást követően a megbízási díjon felüli jutalékát is, holott az értékesítésben nem is vett részt, nem közvetített. Jogos-e a vállalkozás követelése? A hatályos jogi szabályozás szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Jelen esetben a szerződésből nem egyértelműen derült ki a megbízási díj összege, mely lényeges szerződési tartalomnak minősül. A vállalkozás ugyan-

Kell-e a szerződés szerinti megbízási díj mellett további jutalékot is fizetni a megbízott részére, ha az ingatlan értékesítésében ténylegesen nem is működött közre? Mi minősül valójában ingatlanközvetítésnek?

akkor egy olyan szolgáltatásért kért volna jutalékot, mely mögött nem volt tényleges munkavégzés, tehát követelése nem jogos.

Általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az alkalmazója több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatározott, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg. Az általános szerződési feltételt alkalmazó felet terheli annak bizonyítása, hogy a szerződési feltételt a felek egyedileg megtárgyalták. Az ilyen feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát a szerződéskötést megelőzően megismerje, és ha azt a másik fél elfogadta.

Külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely lényegesen eltér a jogszabályoktól, vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, kivéve, ha megfelel a felek között kialakult gyakorlatnak. Az a feltétel tehát, amely a vállalkozást a szerződés szerinti főkötelezettsége teljesítéséért járó ellenszolgáltatáson felül további pénzbeli követelésre jogosítja, akkor válik a szerződés részévé, ha azt a fogyasztó – külön tájékoztatást követően – kifejezetten elfogadta.

Szilveszteri szokások Európában

Ahány ház, annyi szokás – ahány ország, annyi hagyomány. Mindig érdekes tapasztalat utazásaink során betekintést nyerni más országok szokásaiba, ezért most egy kis szilveszteri utazásra hívjuk a Kedves Olvasót, és megmutatjuk a különböző országok szilveszteri hagyományait.

A kiemelten babonás spanyolok éjféltkor minden egyes rangkongáskor egy-egy szem szőlőszemet esznek, és balszerencse vár arra, aki rosszul számol, eltéveszti az ütemet, vagy más hibát vét.

Olaszországban is esznek tizenkét szem szőlőt, bár ők éjfélt után, ennél azonban sokkal zajosabb szokás az újévi lomtalánítás, melyet hagyományosan a kitárt ablakokon keresztül végeznek. Igen, ez azt jelenti, hogy minden megunt holmit, legyen az plüssmackó, vagy hűtőszekrény, kidobnak az ablakon. Emellett pedig piros fehérneműt hordanak, mert az szerencsét hoz.

Svájcban is dívik a tizenkettes szám, de egész más összefüggésben: náluk pontban 12 órakor tizenkét korsó sört kell meginni, hogy az új évben szerencsések legyenek.

A bajorok abban hisznek, hogy a szilveszteri álmuk valóra válik, ha elalvás előtt rózsafüzért vagy megszentelt tárgyat tesznek a párnájuk alá.

Angliában, ha a szerelmesek éjféltkor fagyöngy alatt csókolóznak, akkor egész évben elválaszthatatlanok lesznek. Az óra első ütésére a házigazdának ki kell nyitnia a hátsó ajtót, hogy kiengetje az óvet, majd a tizenkettedik ütésre pedig beengedni az újat. Emellett pedig balszerencsét hoz, hogyha a következő évi naptá-

rat idő előtt kiakasztják, arról nem is beszélve, ha a jövő évi határidőnaplóba írnak.

A svédek éjfélt előtt gyertyákat ajándékoznak egymásnak, méghozzá olyat, melyet saját maguk készítettek, mert a fény az öröm és a boldogság szimbóluma, melyet így egymás életébe és új esztendejébe hoznak el.

Fehéroroszországban az újévi kívánságokat tizenkét papírdarabra kell felírni, és amikor elkezd ütni az óra az éjfélt, mindet meg kell gyújtani. A tizenkét kívánság közül az fog teljesülni, amelyik a tizenegyedik ütésnél még nem égett el.

Bulgáriában az óraütést követően néhány percre leoltják a világyat, hogy a szerelmesek újévi csókot válthassanak. Ezt követően pedig a spanyol húsvéti tortához hasonlóan a háziasszony felvág egy speciális tortát, amibe egy - vagy a vendégek számától függően több - pénzérmét rejtettek. Az pedig, aki pénzérmét talál a tortaszelvényében, egész évben bőségre és gazdagságra számíthat.

Egész Európa nagy dolgokat vár tehát az új esztendő-től, ki szerencsét, ki szerelmet, ki boldogságot, ki anyagi jólétet, vagy külön megfogalmazott kívánságai beteljesülését, de minden szilveszteri és újévi szokás az eljövendő évbe vetett hitet és reményt testesíti meg.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal - ellenőrzés és szemléletformálás

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) 2012. március 15-én alakult meg. A hivatal a Földművelésügyi Minisztérium központi hivatalaként, országos hatáskörben felügyeli az élelmiszerlánc-biztonsági szabályok betartását, küzd az élelmiszerhamisítások és a feketegazdaság ellen. A hivatal küldetése az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégiában megfogalmazott célkitűzések megvalósítása, a magyar élelmiszerlánc-biztonság védelme és javítása a termőföldtől az asztalig, valamint hozzájárulni ahhoz, hogy a vásárló minőségi, egészséges és biztonságos élelmiszerrel találkozzon. Ennek érdekében a hagyományosnak mondott hatósági intézkedések hatékonyságának javítása mellett a NÉBIH nagy figyelmet fordít az ellenőrzésekből, vizsgálatokból eredő információk gyűjtésére, feldolgozására és széles társadalmi szinten, közérthető módon való megosztására, kommunikálására.

A tudásszint fejlesztése elengedhetetlen az élelmiszerlánc által jelentett kockázatok megelőzéséhez és hatékony kezeléséhez is. Napjainkban már elvárás, hogy a hagyományos hatósági szerep átalakuljon. Alapvetően, hogy a hatóság minél kevesebb helyen avatkozzon be a gazdaság működésébe a felesleges zavarás elkerülése érdekében, a beavatkozásokat viszont célzottan és hatékonyan tegye. A hatósági beavatkozás mértéke azonban akkor csökkenthető megalapozottan, ha a szereplők – és ebbe beleértjük a vásárlókat is – felkészültek és átértékelik a saját felelősségüket a gazdaság szabályozásában. Az élelmiszerlánc-csalással kapcsolatos vásárlói szemlélet, a tudatosság és a vásárlói ismeretek fejlesztése tehát meghatározó szerepet játszik a célok elérésében.

A hivatal a talajvédelemtől a növényvédelmen és az állategészségügyön át a vendéglátásig 2015-ben is folyamatosan ellenőrizte és felügyelte a vállalkozások tevékenységét és létesítményeit. A NÉBIH laboratóriumaiban több mint egymillió mintából csaknem hárommillió vizsgálatot végeztek.

A NÉBIH élelmiszerhamisítás és feketegazdaság felderítéséért felelős, központi ellenőrzési csoportja 90%-os hatékonysággal, 703 vizsgálatot végzett és több mint 2.000 tonna terméket vont ki a forgalomból. Az operatív csoport szakemberei több alkalommal ellenőriztek illegális vágóhidakat és húsfeldolgozó üzemeket, valamint reformterméket gyártó vállalkozásokat. Az ellenőrzések eredményei megtalálhatók a Hivatal honlapján és youtube csatornáján (portal.nebih.gov.hu).

A Hivatal kommunikációs kampányaival (Szupermenta, Ételt csak okosan, Szabad a gazdi), folyamatos tartalom-előállítással igyekszik felkelteni az egyes célcsoportjai figyelmét. Ennek érdekében a NÉBIH széleskörűen vesz igénybe mind hagyományos (weblapok, print hirdetések), mind modern kommunikációs eszközöket (Facebook, Youtube, online hirdetések).

A NÉBIH nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az EU gyorsriasztási rendszerén (RASFF) érkező, a lakosság széles körét érintő információkat néhány órán, de maximum 24 órán belül megossza. A sajtóval való jó kapcsolat eredményeképpen a fontosabb orgánumok egy-két órán belül lehozzák az általuk kiadott közleményeket. Így a RASFF riasztások sok emberhez jutnak el.

Címkézés az EU-ban, avagy honnan tudjuk mit eszünk?

Az Európai Fogyasztók Szervezete (BEUC) arra hívja fel a fogyasztók és a döntéshozók figyelmét, hogy a húsalapú élelmiszerek jelentős részének nem megfelelő a címkézése. Ezt támasztotta alá hét európai fogyasztóvédelmi civil szervezet 2014 áprilisa és 2015 augusztusa között végzett felmérése is, melynek során húskészítményeket vizsgáltak abból a szempontból, hogy a címkézésükön milyen információk szerepelnek. Ehhez képest pontosan mik az összetevőik, és hogy tartalmaznak-e olyan hozzáadott anyagokat, melyeket jogszabály alapján nem tartalmazhatnak, illetve olyanokat, amelyeket nem tüntettek fel a címkén, függetlenül attól, hogy melyek azok.

A felmérés több problémára is rávilágított, ezek közül a legkörmolyabb az alábbiak:

- megtévesztő termékelnevezések
- hiányos címkék, melyeken nem szerepel például a hozzáadott víz mennyisége, vagy a termékben lévő hús százalékos aránya

- jogszabály alapján tiltott hozzáadott anyagok használata
- más fajta hús megtévesztő ki-

egészítő használata a termékben, pl. pulykahús a borjúkésztményben

Annak érdekében, hogy ez ne így legyen, és a fogyasztók valóban megbízhatnak a címkék tartalmában, a BEUC a következő javaslatokat teszi:

- Gyakoribb ellenőrzés annak érdekében, hogy a húsalapú élelmiszerek címkéi teljesebbek, pontosabbak legyenek, és ne vezethessék félre a fogyasztókat.
- Szisztematikus ellenőrzések a víz hozzáadása, és ennek feltüntetése tekintetében.
- Nagyobb hangsúly a tagállamok részéről a felhasznált adalékanyagok mennyiségének és típusainak kontrollálása, és ellenőrzése terén.
- Az élelmiszerekkel kapcsolatos megtévesztésekkel szembeni fellépés maradjon meg úgy az Európai Unióban, mind a tagállamokban a napirend élén.
- A hús készítése és a készítmények jogi definíciója is módosításra szorul, hogy kizárható legyenek azok a jelenlegi szürke zónák, amelyek lehetővé teszik egyes vállalkozások számára a hatályos EU joganyag megkerülését.

NÉHÁNY FOGALOM:

FRISS HÚS

Olyan hús, amelyen nem végeztek más tartósítási folyamatot, mint hűtés, fagyasztás vagy gyorsfagyasztás, beleértve a vákuumcsomagolt vagy a szabályozott nyomás alatt csomagolt húst.

ELŐKÉSZÍTETT HÚS

Friss hús, beleértve az apróra darabolt húst, amelyhez élelmiszereket, fűszereket vagy adalékanyagokat adtak hozzá, vagy amelyen olyan eljárásokat végeztek, amelyek nem voltak elegendőek a hús belsejében rostszerkezetének módosításához, és így a friss hús jellemzőinek megszüntetéséhez.

HÚSKÉSZÍTMÉNYEK

Feldolgozott termékek, amelyek a hús feldolgozásából vagy az ilyen feldolgozott termékek további feldolgozásából származnak, és amelyek vágási felülete azt mutatja, hogy a termék már nem rendelkezik a friss hús tulajdonságaival.

Hát még a Jocó sem gondolta volna...

Aki nem tudná, Jocó a barátom. Mindent meglát, észrevesz, ravasz öreg róka, és ami fontos, rendszerben gondolkodik. Egy szóval, vág az esze, mint a borotva.

Álltam a megállóban, vártam a villamost, élveztem a kora reggeli nap-sütést, amikor egy kéz nehezedett a vállamra. Megfordultam és Jocó széles vigyorával találkoztam.

– Szia, Jocó, mi ez a győzelmi mosoly? Csak nem nyertél? – Dobtam fel a labdát.

– Minden fronton siker. A múltkori banánügyről csak annyit, hogy ad akta, most nem lépek tovább. A multi ajándékutalványt ajánlott a csálás ellentételezéseként, többször elnézést kért. De hallgasd az új sztorim! Úgy kezdődött, hogy elromlott az új notebookom. Nem indult el. A gyártója egy patinás óriáscég. Előkaptam a jótállási jegyet, hogy megkeressem benne a legközelebbi szervizt. Aztán megakadt a szemem benne az egyik jótállási feltételen. Azon, hogy nem vállalnak felelősséget adatsérülésért, adatvesztésért, még akkor sem, ha azt a szerviz okozta javítás közben. Ettől lila lett a fejem, mert az adatmegőrzés a gép egyik funkciója. Tehát az adatvesztés a gyártó bűne. Persze addig, amíg nem bizonyítja, hogy én tehetek róla – mellesleg a bizonyítás szerintem nem egyszerű dolog. Gondoltam, hogy a jótállást szűkítő feltételt csak a gyártó találhatta ki, ezért hozzá mentem. Azonnal fel is hívtam az ügyfélszolgálatát. Azok harmadnapra már meghozták a javító lemezeket külföldről, persze fabatkát sem értek.

Jocó ekkor levegőt vett, amit kihasználva közbevágtam.

– Te, Jocó, nem értem az egészet. Miért kellett behozatniuk az operációs rendszert lemezen? Hát nem adták át neked vásárláskor?

– Ugyan. Ez már nem módi, az operációs rendszer telepítve van a gépen, – persze hogy spórolásból –, amit csak aktiválni kellett. Közben befutott a villamosom, de hagytam elmenni, mert a történet lenyűgözött. Ő pedig folytatta.

– Ezután irány a szerviz, ahol mondtam, hogy az adataim miatt csak jelenlétemben vizsgálhatják, javíthatják a gépet. A szerviz korrekt volt,

azonnal megállapították, hogy a merevlemez kuka. Pár nap alatt kicserélik, de a kicserélt alkatrészt el kell küldeniük a gyártónak. Erre én: „Az ócskavas lemezt, azt lehet, de az adataimat nem.” Erre ők: „Adatmentéssel nem foglalkozunk.” Patthelyzet.

– Jocó, mondd, a patthelyzetben mit léptél? – bízattam.

– Vissza a gyártóhoz. Írtam a cég vezetőjének, megemlítve az adateltulajdonítással vagy törléssel kapcsolatos büntetőjogi következményeket. Meg hogy a hibák kijavítását jótállási körben kellene elvégezniük. Jött a válasz, megjavítatják a gépet, az ócska merevlemez pedig nekem adják az adataimmal, azokat pedig mentessem ki a saját költségemre. A vége, az nem tetszett.

– És itt kiléptél a meccsből, Jocó? – kérdeztem. De már rá is jöttem, hogy rossz a kérdés.

– Ugyan. Így ismeresz? Levél, telefon, majd jött a hívásuk, hogy az adatmentésre egy szakképtől kérjek árajánlatot és azt küldjem el nekik, és megfontolják, hogy vállalják-e a költséget. Vállalták.

– Jocó, ez kész győzelem, de mennyibe került mindez? – Befutott a villamos, de Jocó még az ajtó becsapódása előtt kikiáltotta.

– Három új notebook árába, de a gyártónak. Szia!

Hazafelé azon morfondíroztam, hogy bizony, a cég sem gondolta volna, hogy nem érdemes egy alvó oroszán bajszát húzogatni. De egyáltalán, honnan is tudhatta volna, hogy Jocó küzdeni úgy küzd, mint egy oroszán. Meg még eszembe jutott, hogy a cég, csak úgy magától kiveszi-e a jótállásból azt az ominózus kikötést – persze, hatósági noszogatás nélkül. Az is motoszkált a fejemben, hogy az a sok-sok ezer vásárló honnan tudhatná meg, hogy ne fogadja el a cégtől ezt az átverést. Aztán a gondolataim tovább szárnyaltak, egészen a tanulságig: Hát még a Jocó sem gondolta volna, hogy Dávid manapság is képes legyőzni Góliátot. Csak kitartás, idő és ész kell hozzá.

Ezen úgy elméláztam, hogy a következő villamosom is elrobogott az orrom előtt.

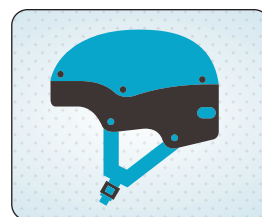
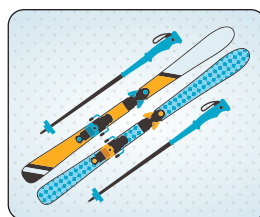
Itt a síszezon: felszerelést venni vagy bérelni?

Eljött az ideje a téli sportok szerelmeseinek is, így felmerül a kérdés, hogy saját vagy bérelt lécekkel, deszkákkal vágjanak-e neki a szezonnak. Természetesen a válasz több szemponttól is függhet, kezdve az időjárási viszonyoktól, a sízók által ráfordítható anyagi kereteken keresztül, egészen a kivethető szabadságnapok számáig. **Az alábbiakban – a döntés meghozatalát illetően – segítségképp következzen néhány információ a fogyasztók lehetőségeiről.**

SAJÁT FELSZERELÉS

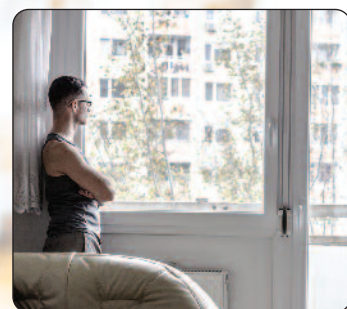
Hosszútávon nem kérdés, hogy teljes szettet vegyünk-e (léc, bakancs, bot), hiszen mind használati (nem kell a bérléssel bajlódni), mind kényelmi szempontok (saját igényeinknek megfelelő léccel csúszhatunk) szólnak mellett. Arról nem is beszélve, hogy egy síeléssel töltött üdülésnek már eleve megvannak a maga költségei, így pl. utazás, szállás, síticket, biztosítás stb. Az anyagi ráfordítást tekintve egyébként, ha valaki például teljesen kezdő és be kell szereznie egyéb szükséges holmikat is (pl. bukósisak, ruházat, szemüveg stb.) a kiadások akár több százézes összegre is rúghatnak. Ezért célszerű átgondolva, nem egyszerre beszerezni ezeket. Hátrányát tekintve, ha saját felszereléssel rendelkezünk, az lehet csak igazán bosszantó, ha mégsem jön össze utazásunk az áhitott síterepre, vagy épp nincsenek megfelelő hóviszonyok, hiszen ekkor a következő szezoni pincében porosodik befektetésünk. Vásárláskor érdemes a felszerelés jövőbeni szállításiára is gondolni (pl. tetőcsomagtartó).

KÖLCSÖNZÉS

A legtöbb kölcsönzőnél kezdő –, közép vagy csúcskategóriás felszerelések közül válogathatnak a síelni vágyók – testmagasság, testsúly és sítudáshoz mérten –, melyhez nagy segítséget kaphatnak egy hozzáértő személytől. Gyermek számára kifejezetten ajánlott a bérlés, hiszen nem csak évről évre, de akár napról napra is más méretekkel rendelkeznek. A kölcsönzés egyebekben egyaránt bonyolítható bel- és külföldön (nyelvtudás ajánlott), személyesen, de akár netes foglalással is. A sífelszereléseket ki lehet egy vagy több hétre, egy napra, de akár néhány, vagy éppenséggel egy órára is kölcsönözni. Itt azonban meg kell jegyezni azt is, hogy minél hosszabb időre szól a bérlés, annál jobban kíméli pénztárcáját a síző. Külföldön általában a nagy pályák mellett lehet megtalálni a kölcsönzőket, melyek sokszor különböző akciókkal is várják vendégeiket. Az is a bérlés mellett szólhat, hogy a teljesen kezdők (azok, akik még soha nem viseltek semmilyen sícuccot) kényelmetlenség esetén azonnal cserélhetnek – felár nélkül –, míg a haladó/profi síelők számára az lehet hasznos, hogy a síelés alkalmával többféle márkát (Atomic, Salomon, Fischer, Völkl stb.) és típust is kipróbálhatnak (pl. carving síléc kategóriák).

Meleg lakás vagy magas fűtésszámla – muszáj választani?

A fűtési idény beköszöntével gyakran elgondolkozunk azon, hogy hogyan tudnánk a fűtésszámla összegét csökkenteni akár gázzal, akár villanyárammal fűtünk. Mindenki tudja, hogy a fűtésen meglehetősen nehéz spórolni, hiszen az adott lakás és adottságai alapvetően meghatározzák azt, hogy mennyit kell havonta fizetnünk érte.

Mit tudunk mégis tenni?
Néhány tippel próbálunk segíteni:

- 1 Először is nagyon fontos a nyílászárók megfelelő állapota és szigetelése, hogy „ne az utcát fűtsük”.
- 2 Ha nem minden helyiségünk megfelelően szigetelt, csukjuk be az ajtaját a rosszul szigetelteknek, hogy ne szívják el a meleget a lakás többi részéből. Ha van egy kedvelt átlaghőmérsékletünk, érdemes arra beállítani a termosztátot, mert sokkal több energiába kerül a lakást az időszakos lehűlés után felfűteni, mintha ugyanazt a hőmérsékletet akarnánk fenntartani huzamosabb időn keresztül. Ebben az esetben érdemes folyamatosan nyitva tartani a lakáson belüli ajtókat, hogy a meleg egyenletesen terüljön szét mindenhol.
- 3 Ha viszont valamelyik szobában – például a gyerekszobában – magasabb hőmérséklet szeretnénk, mindig csukjuk be az ajtaját, megőrizve így a meleget és megspórolva annak költségét, hogy újra és újra fel kelljen fűteni. Ennek ellenkezőjére is ügyelhetünk: a hálósobában általában elegendő 18 fokos

hőmérsékletet tartani, sőt, sokan nem is szeretnek ennél melegebben aludni.

- 4 Ha friss levegőre vágyunk, gyakran szellőztessünk de csak rövid időre, 3-5 percre, ekkor a levegő lehül és felfrissül, a lakásban lévő tárgyak viszont nem, így jobban tárolódik a meleg. Ez a módszer összességében sokkal pénztárcakímélőbb, mintha hosszan, folyamatosan résre nyitnánk az ablakot, és folyamatosan áramolna ki a meleg.
- 5 Semmit ne tartsunk a fűtőtesten és ne rakjunk bútort elé. Így biztosíthatjuk a meleg levegő szabad áramlását, és ez jelentősen javítja a hőérzetet.
- 6 Éjszakára vagy ha hosszabb ideig nem vagyunk otthon, érdemes lehúzni a redőnyt vagy behúzni a sötétítő függönyt, mert az is szigetel, és a hőérzetünket is jelentősen javítja. Ugyanez a helyzet a nagyobb, hideg falfelületekkel: a falból sugárzó hideg jelentősen rontja a hőérzetet, ezt nagyban tudjuk javítani falvédővel, falikárpittal vagy akár egy könyvespolccal is.
- 7 Öltözzünk fel melegebben! Noha nem mindenki szeret az otthonában kötött pulóverben vagy kardigánban lenni, érdemes átszoktatnunk magunkat rá: ha nem pólóban vagyunk otthon, és 24 fokról tudjuk 20 fokra csökkenteni a lakás átlaghőmérsékletét a fűtési idényben, a fogyasztásunk több mint 20%-kal csökkenhet.
- 8 Jelentsük be az óráállást a szolgáltatónak folyamatosan! Ne átalánydíjat fizessünk, hanem a valós fogyasztásunk díját. Így jobban nyomon tudjuk követni a takarékosági intézkedéseink hatását, és a hónapról hónapra nyomon követt fogyasztási adataink további takarékoságra ösztönöznek minket.

Ritkábban jön a kéményseprő

Talán már sokaknak feltűnt, hogy idén nem jöttek a kéményseprők ellenőrizni a kéményt. Mi lehet ennek az oka? 2016. július 1-től átalakításra került a kötelező kéményellenőrzések rendje, ez okozza a változást.

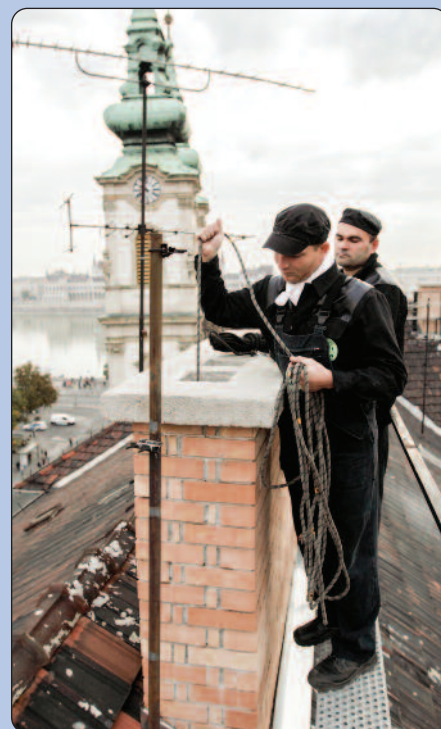
A legfontosabb újdonság, hogy a 2016. július 1-jétől hatályos szabályozás szerint a kötelező kéményellenőrzést két évente egy alkalommal kell elvégezni annál az égéstermék-elvezetőnél, amelyre gáznemű anyaggal üzemelő tüzelőberendezés, vagy zárt égésterű tüzelőberendezés csatlakozik. Szilárd tüzelésű kémények esetében évi egy alkalommal kell a szolgáltatóknak ellenőriznie az adott égéstermék-elvezetőt. Az égéstermék-elvezető műszaki felülvizsgálatát négy évente kell elvégezni. Az ellenőrzéseket, a műszaki felülvizsgálatot ugyanazon önálló rendeltetési egységben azonos időpontban kell elvégezni valamennyi égéstermék-elvezető tekintetében.

A szabályozás szerint a következő kötelező kéményellenőrzésre a legutóbbi ellenőrzéstől számított második évben kerül sor, azaz akinél 2015-ben történt kéményellenőrzés, csak akkor várja a kéményseprőket, ha szilárd tüzelésű kéménnyel rendelkezik, minden más esetben ugyanis csak 2017-ben fognak érkezni.

SOKAN NEM TUDJÁK, DE VANNAK KÖTELEZETTSÉGEI AZ INGATLAN HASZNÁLÓJÁNAK IS!

Ugyanis az ingatlan tulajdonos/használója biztosítja:

- az égéstermék-elvezetővel és a levegő-utánpótlás ellenőrzésével érintett helyiségekbe való bejutás, a padlástérbe vagy a tetőhéjazat fölé történő feljutás, valamint a tisztítónyílás és összekötőelem biztonságos megközelítésének lehetőségét,
- az összekötőelem tisztíthatóságát, elsősorban annak bonthatóságával vagy tisztítónyílások kialakításával,
- az égéstermék-elvezető tisztítása során a kéményseprésből származó pernye, törmelék és egyéb hulladékhoz a hulladékról szóló törvény szerinti gyűjtődényt,
- a gáztüzelő-berendezés beindítását, ha a gázszolgáltatás működik,
- az égéstermék-elvezető kiegészítése alkalmával az alsó tisztítónyílásnál, magastetős épület esetében a padlástérben is legalább tíz liter vizet.

KELL FIZETNI A KÉMÉNYELLENŐRZÉSÉRT?

Szintén újdonság, hogy a lakossági ügyfelek részére a kéményseprő-ipari szerv a kéményseprő-ipari tevékenységet a jogszabályban meghatározott előzetes írásbeli értesítése szerinti első és második időpontban térítésmentesen végzi. Ha azonban egyik alkalommal sem tudunk otthon maradni, vagy valakit megbízni ezzel a feladattal, és az ellenőrzésre egy harmadik időpontban kerül sor, akkor a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott ki szállási díjat vagyunk kötelesek megfizetni.

Van arra is lehetőség, hogy a fogyasztók esetleg rendeljék meg – függetlenül a kötelező ellenőrzéstől – az élet- és vagyonbiztonságot garantáló ellenőrzést, ennek feltételeiről az adott szolgáltatónál tudnak érdeklődni a fogyasztók.

Igényesen válogatunk a piacon és a boltban, előtérbe került a minőségi élelmiszer, és ez így van rendjén. Egyre többen böngészik a termékeken található címkéket, ki annak összetételét, ki az adalékanyagokat, más a lejáratidőt, netán a kalóriatáblázatot tekinti fontosnak a vásárlásnál. Megköveteljük és ellenőrizzük is a hiteles tájékoztatást annak érdekében, hogy a vásárlók biztosak lehessenek abban, ellenőrzött, minőségi élelmiszert tesznek a kosrukba – mondta lapunknak adott interjújában **Zsigó Róbert, a Földművelésügyi Minisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős államtitkára.**

A CÉL A JOBB MINŐSÉGŰ ÉLELMISZER

A Magyar Élelmiszerkönyv a Magyarországon forgalomba hozott termékekkel kapcsolatban határoz meg követelményeket. Az Élelmiszerkönyvet folyamatosan frissít, és annak betartását ellenőrző Földművelésügyi Minisztérium szeretné, ha a vásárlók mind jobban megismernék a Magyar Élelmiszerkönyv által szabályozott termékeket, így könnyebben felismerhetnék a minőséget, és tudatosabban választhatnának a mindennapokban – fogalmazott az államtitkár. Elmondta, hogy legutóbb a húskészítményekre és a sütőipari termékekre vonatkozó előírások módosultak azért, hogy a magyar fogyasztók az eddiginél is jobb minőségű élelmiszerekhez jussanak. A változásokat követően nemcsak a minőség javul, nő a termékek hústartalma, a péktermékekénél pedig például a rozstartalom. A húskészítményekkel kapcsolatos, nyáron életbe lépett szabályozás a korábinál szigorúbb követelményeket vezet be. Ezentúl az érlelt kolbászhoz és szalámihoz, a parasztkolbászhoz és a téliszalámihoz kizárólag hús használható, számos más terméket pedig – így például a párizsit, a krinolint, a virslit - több hússal és kevesebb sóval készítenek.

Zsigó Róbert tájékoztatása szerint a folyamatosan frissülő szabályok biztosítják, hogy a családok asztalára kerüljön élelmiszerek egészségesek, és kiváló minőségűek legyenek. A sütőipari termékekénél az Élelmiszerkönyv részletesen megfogalmazza a felhasználható összetevőket, a minőségre, a csomagolásra és a megnevezésre vonatkozó követelményeket. Az Élelmiszerkönyv módosítását végző szakemberek összegyűjtötték a védett elnevezésű termékeket, e körbe tartozik többek között a mákos kalács, a császárszemle, a sóskifli, a rongyos kifli, a leveles pogácsa, és a különböző ízesítésű búrkifli. A kiemelt termékek között az egyik legfontosabb termékcsoport azon kenyerek köre, amelyek neve egyben utal az összetételére is. Az új előírás 15 fajta – köztük a búzakenyér, a fehér, a félbarna, a rozsos és rozskenyér, illetve a teljes kiőrlésű kenyér – összetételét szabályozza. Az összetevők közé bekerültek az álgabonák, például a hajdina és az amaránt, amelyek egyre fontosabb részét képezik az egészségtudatos vásárlók étrendjének magas vitamin, fehérje és élelmirost tartalmuk miatt. A lisztkeverékből készített kenyereknél is szigorították a keverékek pontos arányát.

A rozskenyérnek a jövőben az eddigi 40 százalék helyett minimum 60 százalék rozslisztet kell tartalmaznia, míg a rozsos kenyérnél 15-ről minimum 30 százalékra emelkedett a rozsliszt aránya.

TÉLI MADÁRETETÉS

Ma már egyre több közparkban és a családi házak és társasházak kertjében, erkélyein is láthatunk madáretetőket, mesterséges odúkat, és egyre többen odafigyelnek a természetes fészkekre is. Az egyik leggyakoribb ornitológiában ismert szokás azonban – a téli madáretetés – még mindig nagyon sok kérdést vet fel azokban, akik újonnan szeretnék azt elkezdeni.

Mikor kezdjük az etetést?

Az etetési időszak Magyarországon az első fagyok beköszöntétől ezek tartós megszűnéséig tart. Ha új helyen szeretnénk elindítani az etetést, akkor ahhoz, hogy a madarak azt megismerjék és megszokják, elkezdhetjük már ősz elején is. Ilyen korai kezdésnél elég néhány marék magot kiszórnunk, amire megfelelő a köles vagy a dió is, illetve az ágakra egy-két almát felszúrunk, ami a vonulóban lévő madarak zsírtartalék felhalmozását is segítheti ott, ahol kevesebb a magas cukortartalmú táplálék.

Ha elkezdjük, folyamatosan kell etetni! Miért fontos ez?

A madarak gyorsan megszokják és számítanak az etetőhelyekre, és akár messziről is visszatérnek a stabil etetők közelébe telelni, ezért ha váratlanul abbahagyjuk az eleség pótlását,

az nagyon nehéz helyzetbe hozhatja az etetőnk vendégeit. Az etetőre járó kistestű madarak tartalékai csak arra elegendők, hogy át tudják vészelni a fagyos éjszakát. Ha másnap nem tudnak eleget táplálkozni az alig 5-6 órányi nappali periódusban, könnyen elpusztulhatnak a következő hideg éjszakán.

Mivel etessünk?

Az eleségeknek három nagy csoportja van: az olajos magvak, az állati zsiradék és a gyümölcsök, melyek közül az alma a leginkább alkalmazott. Ezeket együtt érdemes alkalmazni.

- A legfontosabb téli madáreleség a nem sózott, nem pirított, magas olajtartalmú fekete napraforgó. Érdemes bele apró szemű magvakat: kölest, muhart stb. keverni, de a legegyszerűbb, ha kész magkeveréket vásárolunk.
- Fontos téli etetőanyag az állati zsiradék: a nem sós vagy kifőzött szalonna, a faggyú, illetve a ma már szinte bármely élelmiszerbolt állateledel kínálatában szereplő cinkegolyó. Legalább ilyen jó, ha lágy sajtot is kiteszünk valamilyen vízszintes felületre, akár az etető sík tetejére, mert ezt is nagyon szeretik a madarak, különösen a vörösbegyek.
- Az olajos magvak és az állati zsiradék mellett gyümölcscsel, elsősorban a legolcsóbb almával is etessünk. Ezeket lehetőleg szúrjuk fel bokrok és fák ágcsontjaira, de néhány szemet a talajra is tehetünk, így a madarak hóeséskor és azt követően is hozzáférhetnek, míg a földre szórt élelem mindaddig elérhetetlen számukra, amíg el nem takarítjuk a havat.

Mivel ne etessünk?

- Soha ne adjunk az énekesmadaraknak az etetőben kenyeret, kenyérmorzst, mert ez több napig, hétig is itt maradhat elfogyasztatlanul, és eközben erjedésnek indulva gyomor- és bélgyulladás, akár a madarak pusztulását okozhatják.

Ez nem jelenti azt, hogy a friss, azonnal elfogyasztott kenyérmorzsa például a busz megálló verebeinek adva vagy a vízi madaraknak szórvánként ártalmas lenne, hiszen az azonnal elfogyasztásra kerül, így a káros erjedés nem indul be.

Ne csak etessünk, itassunk is!

Tartós, több napig vagy hétig tartó kemény fagy idején nem csak a táplálék, de a folyékony halmozott állapotú víz megtalálása is kritikus tényezővé válik a madarak túlélése szempontjából. A fagyos levegő a szervezet hasonló fokú kiszáradását okozza, mint egy forró kánikulai nap, ezért különösen fontos, hogy vizet is helyezzünk ki az etetők mellé, és ügyeljünk, hogy az ne fagyjon be. Ennek érdekében tehetünk a tálcába melegített követ, átmoshatjuk meleg vízzel, vagy tehetünk bele némi cukrot, ami plusz energiát is jelent a madarak számára, és a víz befagyását is elodázza néhány órával.

Nagyon nagy felelősség az etetés megkezdése, de aki rendszeresen teszi, különös élményekkel gazdagodhat, nap nap után figyelheti meg az etetőre járó madarakat, és betekintést nyerhet életükbe.

Uniós felmérés: ezekre panaszkodtak a fogyasztók leginkább Európában és Magyarországon

A fogyasztók szempontjából elengedhetetlenül fontos, hogy a kifizetett összegért, a vállalkozások az ígért szolgáltatást, termékeket megfelelően biztosítsák.

Annak érdekében, hogy mindenki számára megismerhető legyen a termékekkel, szolgáltatásokkal való fogyasztói elégedettség, az Európai Unió minden évben nyilvánosságra hozza az úgymondott Fogyasztói Piacok Eredménytábláját. Ebben a fogyasztók szempontjából értékeli azt, hogyan is teljesítenek a különböző termékek és szolgáltatások. Ennek célja – többek között –, hogy megjelölje azokat a területeket, ahol fejlődésre lenne szükség, mert nagy az elégedetlenség.

A felmérésben a fogyasztók 5 szempont alapján pontozzák egy egytől tízig terjedő skálán a termékeket és szolgáltatásokat. Értékelik az adott vállalkozásba vetett bizalmat, az ajánlatok összehasonlíthatóságát, mekkora a választék, mennyire felelnek meg a fogyasztói elvárásoknak, illetve, hogy az adott piacon mekkora kárt szenvednek el a vásárlók.

Ez alapján érdekes eredmények születtek. A szolgáltatások szempontjából az EU-ban a nyaralásokkal – ezen belül is elsősorban a hotelekkel –, a kulturális és szórakoztatási szolgáltatásokkal, a színházzal, mozival, múzeummal, valamint a sportszolgáltatásokkal, így például edzőtermekkel voltak a legnagyobb mértékben megelégedve a vásárlók.

Ezekre a területekre az elégedettség oka az lehet, hogy a fogyasztóknak kisebb hátrányuk származik az esetlegesen felmerülő problémákból, és a választott szolgáltatások megfelelnek a fogyasztói elvárásoknak.

Magyarországi felmérés alapján a légi személyszállítási, a postai, valamint – hasonlóan az Unióhoz – a kulturális és egyéb, szabadidős programokat nyújtó szolgáltatásokkal voltak inkább elégedettek a megkérdezett fogyasztók.

Sajnos azonban több olyan szolgáltatás is van, ami nem ezt a képet mutatja, ami alul múlta a fogyasztók várakozásait. Az Unióban a legrosszabbul teljesítő területek az ingatlan-, a jelzálog és az értékpapírok, illetve a távközlés továbbra is jelentős helyet foglalt el a listán. Ezeknél a fogyasztók gyakran kerültek összetűzésbe a szolgáltatókkal.

Hasonló a helyzet hazánkban is, ahol a bankszámlákat, az élet- és lakásbiztosításokat, az ingatlanpiaci szolgáltatásokat, valamint a kölcsönök-hitelek piacát találták a válaszadók a legproblémásabbnak.

ÉRMÉK, EMLÉKÉRMÉK

Külföldi utazás előtt alaposan megnézzük az adott ország fizetőeszközét, hogy magabiztosabban tudjunk fizetni vele. De ismerjük saját érmeinket? Tudjuk azt, hogy például az 50 forintos érméből hányfajta változat létezik? Fizethetünk mindegyikkel?

A legfontosabb tudnivaló, hogy az emlékpénzek névértékük erejéig törvényes fizetőeszköznek minősülnek. Anyagukat tekintve aranyból, ezüstből készülnek általában, de 1980 óta nem nemesfém emlékpénzek is gyarapítják törvényes fizetőeszközaink sorát. Többségük kétféle kivitelben készül, verdefényes (brilliant uncirculated vagy BU) és tükörfényes (proof vagy PP) technológiával.

A forint bevezetésének 70. évfordulója alkalmából például a Magyar Nemzeti Bank 2016. augusztus 1-jén az 50 forintos forgalmi érme emlék változatát bocsátotta ki 2 millió példányban. Az új 50 forintos érme névértékes oldala, azaz amelyiken a szám van, megegyezik a jelenleg forgalomban lévő 50 forintosok névértékes oldalával, a tematikus oldalon azonban a megszokott keresensólyom helyett a megújított 10.000 forintos bankjegyről vett motívum, közepén Magyarország címerével látható, alsó köriratban pedig a "HETVENÉVES A FORINT" felirat szerepel.

Azonban ennél értékesebb emlékpénzek kibocsátására is rendszeresen sor kerül, bár ezekkel a megszokott bevásárlásunk alkalmával nem valószínű, hogy találkozunk. Így Széchenyi István születésének 225. évfordulója alkalmából 20.000 forintos címletű ezüst emlékérmét, valamint annak 2.000 forintos címletű színesfém változatát bocsátották ki 2016. szeptember 21-én. Ezek az emlékérmék rendhagyó címmel és mérettel jelennek meg, mintegy reflektálva Kossuth Széchenyiről írt jellemzésére: a legnagyobb ezüst emlékérmé (átmérője 52,5 mm) „a magyarok legnagyobbikának”. Az emlékérmék további különlegessége, hogy recézett szélük egyedi kiosztású, a recék csoportosítása Széchenyi István születési évére utal, ezáltal tartalmat adva az érme „harmadik” oldalának.

Érdeemes gyűjteni az emlékérméket?

Az érme későbbi érték- és árváltozása sok dologtól függ, például attól, hogy milyen az alapanyaguk, és az éppen mennyit ér a világpiacon. Ahogy az sem mindegy, a gyűjtők mennyire kapkodnak utána. Az apróhirdetős, vagy aukciós oldalakon például az eladó és a vevő egymás közötti alkujától függ az érme aktuális ára.

HITELFELVÉTEL TUDATOSAN

A hitelfelvétel hosszú évekre, akár évtizedekre szóló anyagi terhet, elköteleződést jelent, azonban tudatos tervezéssel elkerülhetők az ebből fakadó kellemetlenségek.

Mire kell figyelni a hitelfelvétel előtt? Jelen cikk ehhez próbál meg segítséget nyújtani.

A jövőt megjósolni nem tudjuk, legyen szó akár munkahelyről, magánéletről, vagy egészségi állapotunkról. A hitel futamideje alatt számos előre nem látható esemény történhet, amely a pénzügyeinkre is hatással van. A tudatos tervezés segít abban, hogy előre felkészülhessünk, és az esetlegesen bekövetkező negatív események hatásait mérsékeljük.

A hitelfelvétel előtt három fontos szempontot mindenképpen mérlegelnünk kell, melyek átgondolása segíthet elkerülni az elhamarkodott döntéseket és reálisan megítélni saját helyzetünket.

- Mi a hitelfelvétel célja, feltétlenül szükséges-e a hitelfelvétel?
- Tisztában vagyunk a hitelfelvétellel járó kötelezettségekkel, és az azok elmulasztásából fakadó esetleges következményekkel?
- Gondoskodtunk-e előre arról, hogy a vállalt kötelezettségeknek a hitel teljes futamideje alatt meg tudjunk felelni (például biztosítással)?

Minden esetben érdemes alaposan átgondolni, hogy a megvásárolni kívánt termék vagy szolgáltatás, illetve a hitelfelvétel valóban nélkülözhetetlen-e. Fontos azt is mérlegelni, hogy a hitel költségei arányban vannak-e a megvásárolni kívánt termék vagy szolgáltatás hasznával. Erre különösen kell figyelni akkor is, ha a vásárlási döntést az érzelmek is befolyásolják. Ilyen helyzet lehet a karácsonyi ünnepek közeledtével megnövekvő kiadásaink finanszírozása. Az ésszerű döntést elősegítheti egy független fél (az MNB ügyfélszolgálat vagy vidéki pénzügyi tanácsadó irodái, független pénzügyi tanácsadó, pénzügyekben jártas barát, rokon) véleményének kikérése is.

Természetesen vannak olyan élethelyzetek, amelyek esetében a hitelfelvétel vagy lízingügylet az egyedüli megoldás. Ilyen lehet sokszor a lakásvásárlás, vagy például a munkavégzésünkhöz, vagy váratlanul kialakult élethelyzetünkhöz (pl. súlyos betegség a családban) elengedhetetlen gépjármű finanszírozása.

Amennyiben a hitelfelvétel mellett döntünk, a pénzügyi intézmény kiválasztásánál is legyünk körültekintők, és tájékozódjunk az alábbiakról:

- rendelkezik-e az MNB engedélyével vagy regisztrációjával,
- hazai vagy külföldi székhelyű hitelezőről van szó,
- nézzünk utána az ügyfelek korábbi tapasztalatainak, visszajelzéseinek.

Ami a hitel- vagy lízingterméket illeti, gondoljuk végig, hogy:

- a kiválasztott termék illeszkedik-e élethelyzetünkhöz (pl. ne folyószámlahittel oldjunk meg egy esetleges fizetéseszköhenésből adódó anyagi nehézséget),
- tájékozódjunk a szerződés-kötés feltételeiről (például: számlanyitás, minimum jövedelem stb.),
- kérjünk tájékoztatást a hitel paramétereiről (például: kamat, egyéb költségek, futamidő, teljes hiteldíj mutató (THM) stb.), különösen akkor, ha fedezetlen hitel, esetleg „gyorskölcson” tervezünk felvenni, mivel ezek esetében az extra szolgáltatások díja a fizetendő kamathoz képest jelentős többletköltséget jelenthet,
- minden feltételnek meg tudunk-e felelni, ami a hitelfelvételhez szükséges.

Amennyiben alapos mérlegelés után úgy döntünk, hogy a hitelfelvétel szükséges, úgy érdemes az MNB fogyasztóknak szóló honlapján (<https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem>) tájékozódni, ahol a legszükségesebb fogalmak mellett, a döntését segítő alkalmazásokkal is megismerkedhetünk.

Magyar Nemzeti Bank Pénzügyi Fogyasztóvédelmi Központ.

	9	6	1		7		4	
7		3		9	8			2
				3				
4	6	7			2	8		9
		2	8		5	1		
8		1	4			2	3	7
				8				
5			7	4		9		3
	7		9		1	6	8	

					2			
2				4	7	6	5	
4							9	
		1		3		9		
5				7				8
		2		5		4		
	3							6
	9	8	5	2				7
			8					

◆	NÓGRÁDI TELEPÜLÉS	ELŐTAG: GIGA	G.LORCA DRÁMÁJA	ENERGIA JELE	ZÁRNI KEZD!	◆	
1						S↘	
ZENEI HANG		ELEKTRON JELE INDULATSZÓ		ÁTVITT ÉRTELEMBEN AGYKÉREG			
IZSÁK ANYJA					GYORSULÁS JELE		
ELŐTAG: EXA					FÉNY-ELNYELŐ		
◆	PÁRIZSI METRÓ	A TÁRGY RAGJA	EK! ... BLAS (LESAGE)	ELŐTAG IZOM KELET NÉMETÜL		AZ ÚT JELE	
RÖNTGEN, RÖVIDEN				INDIAI KIKÖTŐ REMIZ BEJÁRATA!		POST-SCRIPTUM MÁLTA AUTÓJELE	
ELEKTRON JELE		JEGYZETEL OMÁNI AUTÓJEL		AZ ÚT JELE A TÁRGY RAGJA	HOLNAP ELŐTT! EGYIK VÉRCSOPORT		KÖZÉPKÉK!
ABLAKVÉDŐ						FÉLKÉSZ!	

Karácsonyi menü

Egy gyakorlott háziasszonynak is fejtörést okoz karácsonykor az ünnepi menü összeállítása. Egy kicsit változtatva a hagyományos „rántott halas-mákos gubás” kínálaton, egy rendhagyó menüsört ajánlanék minden kedves főzni kedvelő anyukának, nagymamának!

*A mennyiségeket
4 fő részére kell érteni.*

Előétel: Gombapörkölttel töltött palacsinta tejszínes szósszal

Főétel: Lazac steak fokhagymás tejszínes taigletelle-vel

Desszert: Mákos guba torta vanília sodóval

GOMBAPÖRKÖLTTEL TÖLTÖTT PALACSINTA TEJSZÍNES SZÓSSZAL

Hozzávalók: *olaj, 50 dkg csiperke gomba, 1 fej vöröshagyma, 1 gerezd fokhagyma, 1 friss paradicsom héja nélkül, 1 db paprika, só, bors, piros paprika, 1 kiskanál mustár, 3 dl főző tejszín, pici keményítő, 12 db sós palacsinta*

A kisütött sós palacsintákat a hagyományosan elkészített fokhagymás gombapörkölttel megtöltjük, majd a pörkölt maradék szaftjába tesszük a pici mustárt és a tejszínnel, valamint a keményítővel besűrítjük. Tepsibe tesszük a töltött palacsintákat és a fele szószot ráöntjük, majd 180 fokban kb. 15 percig sütjük. Tálaláskor még szószot öntünk rá.

LAZAC STEAK FOKHAGYMÁS TEJSZÍNES TAIGLETELLE-VEL

Hozzávalók: *70-80 dkg friss lazac, 3 gerezd fokhagyma, 50 dkg friss vagy fagyasztott leves spenót, 3 dl főző tejszín, 15 dkg vaj, só, feketebors, fehérbors, pici keményítő, 15 dkg mascarpone sajt, 40 dkg taigletelle száraz tészta*

A tésztát nagy mennyiségű vízben „al-dente”-re főzzük és leszűrjük. A zúzott fokhagymán és vaj felén megfonnyasztjuk a spenótot, akkor néz ki jól, ha jó darabos. Sózzuk, borsozzuk, majd a mascarpone

sajttal elkevert keményítővel sűrített tejszínnel felöntjük.

A lazacot 4 részre vágjuk, jól besózzuk, borsozzuk, esetleg egy kis citromfűvel is fűszerezhetjük. A vaj másik felén 2 gerezd zúzott fokhagymát megpirítunk, majd a lazacok bőrös felét kb. 2 percig sütjük, aztán a másik felét kb. 3 percig. Együtt tálaljuk a lazacot a spenótos tésztával.

MÁKOS GUBA TORTA VANÍLIA SODÓVAL

Hozzávalók: *6 db szárazabb kifli, 5-6 dl tej, 18 dkg porcukor, 20 dkg darált mák, 8 dkg vaj, barack vagy szilvalekvár, 4 db tojás.*

A tojásokat szétválasztjuk, a sárgájába keverjük a 15 dkg cukrot, a tejet. Ebben a masszában megforgatjuk a kifliket és ráöntjük az olvasztott vajat is. Ezután a darált mákot a kiflikhez adjuk. Egy kivajazott csatos tortaformának az aljára nyomkodjuk a mákos kiflimasszát, és jó vastagon megkenjük házi baracklevárral vagy szilva lekvárral. Betesszük 200 fokban kb. 20 percig sütjük. Közben felferjük a tojások habját a maradék porcukorral, majd a megsült torta tetejére kenjük, és további 10 percig sütjük.

Vanília sodó: *1 tojás sárgája, 1 vaniliarúd félbevágva, 4 evőkanál cukor, 2 evőkanál liszt és 5 dl liter tej.*

Pudinghoz hasonlóan főzzük meg.

***Kellemes ünnepeket
és jó étvágyat kívánok
a finom fogásokhoz!***

EGYSZERŰ
GYORS
INGYENES

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara,
Budapesti Békéltető Testület,

HATÁRON ÁTNYÚLÓ ONLINE VITARENDEZÉS

Budapesti
Kereskedelmi és Iparkamara
mellett működő

Budapesti
Békéltető Testület

Levelezési cím: 1253 Budapest, Pf. 10.

Telefon: 06 (1) 488-2131

Fax: 06 (1) 488-2186

E-mail: bekelteto.testulet@bkik.hu

www.bekeltet.hu